TRST, torek
15. julija 1958
Leto XIV. - Št. 167 (4012)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROCNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Vojaška revolucionarna vlada v Iraku je odpovedala bagdadski pakt in sporazum o Jordansko-iraški zvezi

Oblast sta prevzela tričlanski vrhovni svet in vlada, ki ji predseduje general Abdul Karin Kasem, ki je takoj priznal Združeno arabsko republiko - Množica je usmrtila bivšega predsednika vlade Nurija Saida in princa Abdula Ilaha

Usoda kralja Feisala ni znana - Pred proglasitvijo združitve Iraka z ZAR

Naser pozdravlja revolucionarje

DAMASK, 14. — Danes zjutraj je radio Bagdad sporočil, da je vojska Iraka s državnim udarom prevzela oblast, zrušila režim kralja Feisala in predsednika vlade Nurija Saida ter proglasila republiko. Nurija Saida in princa Abdula je množica usmrtila. Usoda kralja Feisala ni znana.

Ustanovljen je *Vrhovni svet* treh oseb in vlada s 14 ministri, ki ji predseduje general Abdul Karin Kasem.

Iz Carigrada pa poročajo, da se je iz zanesljivih virov v Carigradu izvedelo, da je nova iraška vlada odpovedala bagdadski pakt.

«Svobodni radio Iraka» je označil kralja Feisala za izdajalca. Isti radio je sporočil, da je revolucionarna vlada odpovedala pogodbo o iraško - jordanski federaciji.

V vsej državi je proglašena policijska ura, ki traja po krajevnem času od 13. do 4. ure jutri zjutraj.

V Kairu so že dopoldne objavili besedilo brzojavke, v kateri vrhovni svet Iraka priznava Združeno arabsko republiko. Besedilo se glasi: «Mi, vrhovni svet Iraka, imamo čast priznati Združeno arabsko republiko. Prosimo boga, da dodeli sleherni uspeh v službi panarabstva v njegovi borbi in da nudi svojo pomoč svobodnim narodom.

Naser je takoj odgovoril: «Izražam svojo hvaležnost za vaš sklep o priznanju Združene arabske republike in pošiljam svoj pozdrav hrabremu iraškemu ljudstvu.»

Radio Bagdad je pozval iraško ljudstvo, naj podpre iraško vojsko v njegovi revoluciji, s katero hoče osvoboditi Irak imperializma. V pozivu se poudarja, da so «revolucijo sprožili danes, v ponedeljek, svobodni, pošteni častniki, ki nasprotujejo zasužnjenju Iraka imperializmu. Revolucija ima namen združiti Irak s svobodno arabsko skupino in napisati novo stran iraške borbe podobno tisti, ki je bila napisana ob priliki upora v marcu leta 1941».

V Kairu trdijo, da se je revolucija začela ob 3 zjutraj po srednjeevropskem času.

Seznam članov nove vlade je naslednji: predsednik vlade in pomočnik ministra za odul Karin Kasem ima 45 let Kasen; podpredsednik vlade in pomočnik notranjega ministra: polk. Abdel Salam Abdel; finance: polk. Mohamed Habid; zunanja politika: polk. Abdel Jajar; pravosodje: Mustafa Ali; gospodarstvo: Ibrahim Koba; prosveta: Jabr Omar; socialna politika: Naji Taler; javna dela in promet: Fahd Ali; razvoj: polk. Fuad Rakabi; higiena: polk. Mohamed Saleb Mahmud; kmetijstvo: Rašid Mahmud; nacionalna usmeritev: Sedik Konkol.

Radio Bagdad je potrdil vest o smrti princa Abdula Ilaha in s tem zanikal vesti, da se princ «še upira». Radio je poudaril, da je ljudstvo Bagdada lahko videlo princevo truplo, ki je bilo obešeno pred ministrstvom za obrambo. Radio je dodal, da so vojaki vseh vojašnic v vsem Iraku podprli revolucionarno gibanje. Položaj Iraka je dokončno utrjen in «sinovi ljudstva ne bodo nasedali več lažem».

Od danes dalje so vse meje Iraka zaprte. Radio je pozval vse iraške pilote v Libanonu, naj s svojimi letali pristanejo na najbližih letališčih na področjih, ki jih kontrolirajo «libanonski nacionalisti».

Generalni tajnik mednarodne zveze arabskih delavcev Fati Kamel je pozval vse delavce arabskega sveta, naj bdijo nad novo iraško republiko in jo ščitijo proti vsem nevarnostim.

Poveljnik oboroženih sil Iraka pa je naslovil na državljane sledečo poslanico:

«Republika Irak bo obdržala nedotaknjeno enotnost Iraka, vzpostavila bo bratske vezve z arabskimi in muslimanskimi državami, delovala bo v skladu z načeli listine OZN in spoštovala obveznosti sporazumov sprejetih na bandunski konferenci. Novi režim je na željo ljudstva sklenil vzpostaviti republiko in sestaviti začasno vlado pod vodstvom vrhovnega sveta, ki bo izvajal oblast predsednika republike, dokler ne bodo izvršene volitve.

Kot poroča kairski radio, so poslali svobodni jordanski oficirji revolucionarni vladi poslanico, v kateri izražajo svojo podporo revolucionarjem. Novi predsednik vlade Mohamed Habib je znan v Izraelu po tem, da se je udeležil arabsko - izraelske vojne leta 1948. V vojski je general pehotne brigade.

Za novega načelnika glavnega štaba oboroženih sil pa je imenovan gen. Ahmed Faleh El Abdi, ki je hkrati imenovan tudi za vojaškega guvernerja. Na vsem iraškem ozemlju je proglašeno obsedno stanje.

Jordanski veleposlanik v Londonu Abdul Momein Rifai je po razgovoru s svojim bratom, ki je predsednik jordanske vlade, izjavil, da bo jordanski kralj Husein poskrbel za obnovitev reda in varnosti v obeh delih «jordansko-iraške federacije», ker da je kralj Husein «po ustavi federacije ob odsotnosti iraškega kralja Feisala postal poglavar unije in vrhovni poveljnik združenih oboroženih sil». Rekel je, da «tudi če bi «zarota» začasni uspela, pa upa, da se bodo stvari pozneje ponovno normalizirale».

Bagdadski radio je prenašal neposredno registrirano demonstracijo, med katero se je lahko slišalo vzklikanje množice: «Naser, mi smo tvoji vojaki!» Napovedovalec je nato povedal, da so «nekateri še v opoziciji proti tej naši sveti revoluciji» in «nekateri naši sorojaki streljajo na nas». Nato je vzkliknil: «Dol z agenti imperializma! Dol vsi tisti, ki hočejo s korupcijo pahniti ljudstva Iraka, Jordanije, Libanona in Združene arabske republike v prepad razkroja! Nova iraška republika bo skrbela za nacionalistične koristi naše države!» Kot poroča kairski radio, je kljub policijski uri ljudstvo nocoj manifestiralo v vsem Iraku. Ljudstvo je klicalo generalu Kasemu, predsedniku revolucionarne vlade in predsedniku Naserju. Prebivalstvo je organiziralo tudi ljudske plese, da bi proslavilo propad monarhije.

Novi predsednik general Abdul Karim Kasem ima 45 let in je rojen v Bagdadu v meščanski družini. Obiskoval je iraško vojaško akademijo, pozneje pa angleško vojaško akademijo v Sandhurstu. Kasem se je boril v vojni proti Izraelu leta 1948, sodeloval je v pripravah za široko ofenzivo proti Izraelcem, ki pa jih vlada ni nikoli uresničila. Bil je načelnik iraške vojaške misije v Kairu ob priliki proslave odhoda angleških čet s Sueškega prekopa poleti 1956, doslej je Kasem poveljeval neki pehotni enoti. Spada med najbolj popularne višje častnike iraške vojske.

Zrušeni kralj Feisal je imel štiri leta, ko je bil njegov oče kralj Gazi ubit leta 1939 pri neki avtomobilski nesreči, ko je imel 27 let. Feisal je vzgojen povsem po angleško in so ga leta 1953 kronali za kralja.

Po nepotrjenih vesteh iz Ankare je med usmrčenimi tudi kralj Feisal. Vsa trupla usmrčenih so prepeljali v Bagdad, kjer jih je baje množica sežgala.

Usmrčeni princ Abdul Ilah pa je bil prav tako znan kot velik prijatelj Velike Britanije. Ko mu je bilo 26 let je postal regent Iraka po smrti kralja Gazija, Feisalovega očeta. Regent je ostal do leta 1953. Bil je velik nasprotnik komunizma in eden izmed ustanoviteljev bagdadskega pakta v februarju 1955. Obiskoval je stalno London in Washington, kjer se je zadnjič v februarju lani pogovarjal s predsednikom Eisenhowerjem.

Irak ima okrog 5 milijonov prebivalcev in spada med najbolj bogate države s petrolejem na svetu: letno proizvaja 30 milijonov ton surovega petroleja. V avgustu l. 1954 so bile prepovedane vse politične stranke. Na lanskih splošnih volitvah je prejel tedanji predsednik vlade gen. Nuri Said ogromno večino glasov. Bil je velik prijatelj zahodnih držav ter je on osnoval federacijo med Irakom in Jordanijo, 20. maja letos je postal predsednik vlade nove Arabske unije — Jordansko-iraške zveze.

Eisenhower zahteva sklicanje VS

WASHINGTON, 14. — V Washingtonu je imela vest o rušenju monarhije in vzpostavi republike v Iraku ogromen odmev. Vendar pa predstavnik državnega departmaja ni hotel izjaviti nič drugega, razen da je prejel od svojega veleposlaništva v Bagdadu le kratka poročila; da je bil emir Abul Ilah ubit. Na vprašanja novinarjev je izjavil, da ne ve, kje je kralj Feisal. Poudaril je, da življenja ameriških državljanov v Iraku niso v nevarnosti. Člani ameriškega kongresa pa so na splošno izrazili svojo zaskrbljenost, čeprav niso bili preveč presenečeni. Republikanski poslanci in senatorji mislijo na splošno, da se je Eisenhowerja doktrina pokazala kot popolnoma neprimerna za rešitev vprašanj Srednjega vzhoda.

Iz New Yorka pa je prišla novica, da je vlada ZDA formalno zahtevala, naj se skliče Varnostni svet OZN jutri, da bi nadaljeval razpravo o protestu Libanona glede intervencije Združene arabske republike. Zahteva je bila poslana v posebnem pismu predsedniku Varnostnega sveta dr. Alfonzu Araujoju, delegatu Kolumbije. Trdi se, da bo Varnostni svet sklican jutri popoldne ob 15,30 uri.

Razni diplomati pri OZN so nocoj izjavili, da bo vlada ZDA na seji Varnostnega sveta sporočila, da namerava poslati oborožene sile v Jordanijo. Niti v Beli hiši niti v krogih ameriške delegacije pri OZN se ni moglo zvedeti, kaj pravzaprav vlada ZDA namerava s skicanjem Varnostnega sveta.

Nekateri viri pa trdijo, da bodo ZDA obvestile VS na podlagi čl. 51 listine OZN, da bodo poslale ameriške čete ne samo v Jordanijo, temveč tudi v Libanon. Čl. 51 namreč dovoljuje tako imenovane samoobrambne ukrepe v primeru krize, ko Varnostni svet ne more začeti z akcijo.

Dopisnik AFP poroča iz dobro informiranih krogov, da bo vlada ZDA obravnavala v Varnostnem svetu iraške dogodke v okviru libanonskega protesta proti intervenciji ZAR v notranje zadeve Libanona. Isti dopisnik poroča, da Foster Dulles jutri ne bo imel običajne tiskovne konference, ker mora pripravijati material za jutrišnjo sejo Varnostnega sveta.

Senator Mike Mansfield je izjavil po sestanku v Beli hiši, kjer so razpravljali o dogodkih v Iraku, da bo vlada ZDA zahtevala okrepitev misije Varnostnega sveta za opazovanje v Libanonu. «Če bomo stabilizirali položaj v Libanonu in na ta način ustvarili nekakšen nevtralni koridor, potem bo mozno omejiti dogodke samo na Irak. Sklep ameriške vlade, da apelira na Varnostni svet, je po mnenju tega senatorja le alternativa, katere druga stran bi bila pošiljanje ameriških oboroženih sil v Libanon na podlagi Eisenhowerjeve doktrine.

Odhod Naserja iz Jugoslavije

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 14. — Predsednik ZAR Naser je odplul s svojo družino z Brionov v domovino. Skupno z njim so odpotovali zunanji minister dr. Mahmud Favzi in ostali člani spremstva. Predsednik Naser je odpotoval na jahti «Huria», ki jo spremljata rušilca «El Naser» in «El Zaser».

Predsednik Naser in njegova družina so v spremstvu predsednika Tita in njegove soproge prispeli v brionsko pristanišče, kjer so jih pričakovali Aleksander Rankovič, Koča Popovič, predsednik skupščine Srbije Jovan Veselinov, člani zveznega izvršnega sveta Veljko Zekovič in Krsto Popivoda, državni podtajnik Srdja Prica, veleposlanik Josip Djerdja in številni meščani. Po odigranih himnah in pregledu častne čete se je predsednik Naser poslovil od jugoslovanskih funkcionarjev in članov veleposlaništva arabske republike v Jugoslaviji. Nato se je predsednik s svojo družino skupno s predsednikom Titom in njegovo soprogo, Aleksandrom Rankovičem in Kočo Popovičem ter drugimi jugoslovanskimi funkcionarji na ladjici «Podgorka» odpeljal do jahte «Huria». Tu sta se predsednik Tito in njegova soproga ter ostali jugoslovanski funkcionarji prisrčno poslovili od predsednika Naserja, njegove družine in od ostalih gostov iz ZAR. Predsednik Naser je bil trinajst dni gost predsednika Tita. Pred odhodom je izjavil med drugim: «Želim predsedniku Titu vse dobro in jugoslovanskim narodom slavo in napredek. Želim, da bi se stalno krepilo prijateljstvo med našima narodoma.»

V zvezi z obiskom predsednika Naserja v Jugoslaviji so bili odlikovani številni visoki jugoslovanski funkcionarji in funkcionarji ZAR. Med drugimi sta bila odlikovana veleposlanik Savet Arris z redom jugoslovanske zastave prve stopnje in kontradmiral Mohamed Abdel Fatak Ibrahim z redom za vojaške zasluge prve stopnje. Predsednik Naser je med drugimi odlikoval generalnega polkovnika Blažo Jovanoviča in številne druge civilne in vojaške osebnosti.

B. B.

Londonska vlada sklenila intervenirati da bi „zaščitila britanske državljane"?

Šamun ponovno poziva Zahod na intervencijo

BEJRUT, 14. — Libanonski predsednik Šamun je danes prosil ZDA, Veliko Britanijo in Francijo, naj takoj pošljejo svoje čete v Libanon, da bi zaprle mejo med Libanonom in Sirijo. Slanike ZDA, Velike Britanije in Francije ter z njimi razpravljal o iraškem položaju. Sprejel je tudi opravnika poslov Iraka.

Libanonski zunanji minister Malik, ki se nahaja v New Yorku in je nameraval v nedeljo odpotovati domov, je svoj načrt na prošnjo predsednika Šamuna spremenil in danes je z letalom odpotoval v Washington. Brž ko je prispel v Washington, je zaprosil državnega tajnika Dullesa za nujen razgovor. Dulles ga je sprejel. Na koncu razgovora je Malik izjavil, da je od Dullesa zvedel, da se bo Varnostni svet sestal jutri ob 15. uri (po srednjeevropskem času).

Britansko veleposlaništvo v Bejrutu je ta večer sporočilo, da svetuje vsem britanskim družinam, ki se nahajajo v Libanonu, naj deželo zapuste zaradi negotovosti položaja.

Iz Tel Aviva so sporočili, da je radio Damask pozival iraške sile na službovanju v Libanonu, naj se pridružijo upornikom v borbi proti Šamunovemu režimu. Deli iraške vojske se namreč nahajajo v Libanonu na podlagi vojaških sporazumov, ki so bili svoj čas sklenjeni med Libanonom Irakom in Jordanijo.

V libanonskih predelih, ki so pod nadzorstvom upornikov, so bile danes manifestacije. Staro in mlado je plesalo ob poslušanju vesti iz Bagdada, ki so jih posredovali kvočniki po cestah. Vse ceste so bile okrašene z zastavami. Vodja opozicije Saeb Salam je nekemu tujemu dopisniku izjavil, da opozicija z veseljem pozdravlja iraški državni udar. To je zelo važen dogodek v gibanju za arabsko osvoboditev in velika zmaga arabskega nacionalizma tudi za Libanon in Libanonce.

Iz Londona se je izvedelo, da je britanska vlada, ki se je sestala na izredno sejo, vzela v pretres nujni poziv libanonskega predsednika, naj tudi Velika Britanija pošlje svoje čete v Libanon. Po drugi vesti je britanska vlada proučevala to noč načrt za vojaški poseg v Iraku z zgolj omejenim ciljem, da namreč zaščiti življenja britanskih državljanov. Vlada je načrt pretresala, ne da bi ga sicer sprejela, zaradi vesti, da je bilo baje britansko veleposlaništvo v Bagdadu zažgano. Vlada pa je tudi razpravljala, kako ohraniti politično stalnost na ozemljih Koweit in Bahrein, ki sta zlasti bogati na petroleju. Pred sejo vlade se je Mac Millan sestal z voditeljem opozicije Hughom Gaitskellom.

Kralj Feisal

mniji na vzhodnem delu otoka nekega grškega pastirja pretepenega do smrti. Nadalje se je zvedelo, da so bil danes kljub strogim ukrepom ubite še štiri osebe na Cipru.

Poglavarji grške in turške skupnosti na otoku so se pogovarjali z guvernerjem Footom. Turški voditelj Kučuk, ki se je po daljši odsotnosti vrnil iz Turčije, je pristal na skupni poziv za prenehanje prelivanja krvi. Grški župani pod vodstvom župana Nikozije pa so prosili Foota, naj se čimprej dovoli nadškofu Makariosu povratek na otok.

Na Cipru pričakujejo prihod 300 policijskih agentov iz Anglije. Ciprsko policijo sestavljajo večinoma Turki in to povzroča Angležem skrbi, čeprav so bili doslej ti policaji lojalni. Sedaj je na otoku 38.000 angleških vojakov, med katerimi je nekaj oddelkov padalcev.

Neki Turek je bil preteklo noč v Londonu ranjen s strelom. Atentat je zbudil sum, da se v Angliji nahajajo agenti EOKA.

Turčija je izročila britanskemu veleposlaništvu v Ankari protestno noto zaradi uboja 15 ciprskih Turkov v zadnjih 24 urah. Nota zatrjuje, da Turčija ne more ostati brezbrižna ob tako «pristranskem» ravnanju Velike Britanije in dostavlja, da če ni Velika Britanija sposobna sprejeti potrebne ukrepe, je Turčija pripravljena jih sprejeti.

Eisenhower o trgovini med ZDA in SZ

WASHINGTON, 14. — V pismu, ki ga je poslal sovjetskemu ministrskemu predsedniku Hruščevu, predsednik Eisenhower izjavlja, da bi razširitev trgovine med ZDA in Sovjetsko zvezo lahko izboljšala odnose med obema državama. Toda predsednik k temu dodaja, da bi dodelitev ameriških dolgoročnih kreditov sovjetskim kupcem dvignila kompleksna vprašanja.

Nixon novembra v Angliji

LONDON, 14. — Podpredsednik Nixon bo prišel v novembru na obisk v Veliko Britanijo, in sicer kot gost angleške vlade. V imenu predsednika Eisenhowerja bo prisostvoval posvetitvi ameriške kapele v katedrali Sv. Pavla.

TOKIO, 14. — Novi veleposlanik Italije na Japonskem Maurilio Coppini je danes predal svoja poverilna pisma cesarju Hirohitu.

Odmev v Beogradu: nevarnost vmešavanja

Podpora libanonskim upornikom

BEOGRAD, 14. — Državni prevrat v Iraku, ki je bil izvršen nepričakovano pred samim sestankom zastopnikov muslimanskih držav, članic bagdadskega pakta, Turčije, Irana, Jordana, Pakistana in Iraka v Istanbulu je senzacija prvovrstne važnosti. Ne glede na to, kako se bo razvijal položaj v samem Iraku, v beograjskih političnih krogih smatrajo, da dogodek v Iraku ne bo ostal brez posledic za sosedno Jordanijo in druge arabske države, v katerih se vedno bolj krepi arabski nacionalizem in borba za neodvisnost ter borba proti tujemu vmešavanju v notranje zadeve arabskih držav. Dogodki v Iraku so v istem času velika moralna podpora libanonskim upornikom.

Beograjski politični krogi gledajo z zaskrbljenostjo na dogodke na Bližnjem vzhodu, ki se lahko spremene v resno nevarnost za mir, v kolikor se zainteresirane velike sile vmešajo in poskušajo s svojo neposredno ali posredno intervencijo zaustaviti proces, ki je neizogibna posledica njihove napačne politike.

Odgovor Wilsona generalu Kang Sangu

PANMUNJOM, 14. — Na zahtevo kitajsko-korejskih oblasti je bil danes v Panmunjomu sestanek vojaške komisije za premirje na Koreji. Ob koncu sestanka, ki je trajal približno uro in pol, je ameriški general Albert Wilson, ki zastopa severnjaško poveljstvo, izjavil, da je korejski general Kang Sang protestiral zaradi ustanovitve poveljstva in vzletišč za radijsko vodene izstrelke na Južni Koreji. «Zahtevam,» je dejal, korejski general, «da takoj prenehate s pustolovsko vojno politiko na Južni Koreji, da takoj odstranite raketna vzletišča in da odstranite z Južne Koreje vse atomsko orožje in vse orožje novih vrst.» Korejski zastopnik je tudi zahteval takojšen umik ameriških čet z Južne Koreje ter pri tem izjavil, da bi umik predstavljal glavni pogoj za rešitev korejskega vprašanja. Če bi te zahteve bile odbite, je nadaljeval general Kang Sang, «boste za vse posledice odgovorni vi».

Potem ko je sporočil izjave korejskega predstavnika, je general Wilson dodal, da so zavezniki njegove zahteve odbili. Izjavil je še, da so novo orožje pripeljali na Južno Korejo že junija lanskega leta, in sicer zato, da vzpostavijo vojaško ravnotežje, ki se je razbilo ob okrepitvi komunističnih sil na Severni Koreji.

Danes sputnik nad Rimom

RIM, 14. — Kot poroča radio Moskva, bo sputnik III letel nad Rimom jutri, 15. julija, ob 20,37. Poleg sputnika bo letela čez Rim tudi njegova nosilna raketa.

Gerhardsen pride v FLRJ

BEOGRAD, 14. — Nocoj je bilo uradno potrjeno, da bo na vabilo jugoslovanske vlade 26. septembra uradno obiskal Jugoslavijo predsednik norveške vlade Gerhardsen. Poleg Beograda bosta predsednik Gerhardsen in njegova soproga obiskala številna druga mesta Jugoslavije.

Nemčija zahteva dr. Eiseleja

BONN, 14. — Zvezno zunanje ministrstvo je poslalo nemškemu veleposlaništvu v Kairu zahtevo po izročitvi dr. Eiseleja, ki jo je predložilo bavarsko sodno ministrstvo.

V zahtevi so obrazloženi vsi juridični vzroki, zaradi katerih nemška vlada zahteva izročitev bivšega nacističnega zdravnika v koncentracijskem taborišču Buchenwald. Kot je znano, je zdravnik zahteval politični azil pri egipčanskih oblasteh. O zadevi bo moral odločati egiptovski notranji minister, vendar v Bonnu ne izključujejo, da se bo o zadevi zanimal sam predsednik Naser.

Splitski festival se je včeraj pričel

SPLIT, 14. — *S predstavo Verdijeve «Aide» so se pričele nocoj v Splitu splitske letne igre. V prireditvah, ki bodo trajale mesec dni, bo prikazano 26 operskih, dramskih in baletnih predstav in koncertov. Poleg Opere in baleta splitskega gledališča bodo nastopili člani Zagrebške filharmonije, zbor Smithovega kolegija iz ZDA, gojenci internacionalne baletne šole Roje-Harmoš, solisti in glasbeniki iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Prage in Budimpešte.*

Tudi v Rimu odmevi Iraka

Zagari in Faravelli pojdeta iz vodstva PSDI

Skrajno neodgovorna izjava Pacciardija o Hammarskjoeldu in Naserju

(Od našega dopisnika)

RIM, 14. — Dogodki v Iraku niso mogli ostati brez odmeva tudi v Rimu. In gotovo ne bo ostalo samo pri izjavah nekaterih politikov, ki so večinoma vsi že «vnaprej vedeli», da bo v Iraku tako prišlo. Najbolj neodgovorno in tudi najbolj neresno izjavo je dal — to se pač lahko ve naprej — Pacciardi. Med drugim se je povzpel do neinteligentne trditve, da je Hammarskjoeld «Facta in Kerenski današnjih dni, toda obadva pomnožena s tisoč». In v agenciji, ki ji on zapoveduje, se sprašuje na koncu nekega pisanja: Kdaj nam bo dano slaviti Naserja v Rimu? Ker bi moral priti Naser v Rim oktobra meseca, bo moral Amintore Fanfani med diskusijo v senatu odgovoriti na to vprašanje. Fanfani bo moral odgovoriti že zato, ker ne more ignorirati republikancev, na katere računa, da se mu bodo pridružili.

Fanfani se je o iraških dogodkih pogovarjal že dopoldne na Viminalu s svojimi direktnimi sodelavci.

Jutri se prične debata v poslanski zbornici. Govornikov je mnogo in tako bi se lahko zgodilo, da pride do glasovanja šele drugi ponedeljek ali torek. Toda predsedstvo namerava debato voditi tako, da se bo zaključila v določenem času. Tisti, ki bi radi stvar zavlačevali, so desničarji.

Na sestanku socialdemokratske struje «socialistična enotnost» so sklenili, da izstopita iz vodstva stranke predstavnika struje Zagari in Faravelli. Alfassio Grimaldi je predlagal razcepitev, toda ta predlog je bil soglasno zavrnjen. Vsekakor predstavlja pobuda za zlom sedanjega enotnega vodstva PSDI, ki mu za sedaj še ni sledil Matteo Matteotti, še en znak težkega položaja v sami socialdemokratski stranki. Obenem je sestanek «socialistične enotnosti» soglasno sklenil, da se odstrani poslanec Bonfantini iz te struje. Bonfantini je prišel na sestanek, da bi pojasnil, zakaj je v centralnem odboru glasoval za sodelovanje v vladi.

A. P.

BERN, 14. — Sporočilo švicarske zvezne vlade javlja, da je bilo v načelu sklenjeno, da dobi švicarska vojska atomsko orožje. Zvezno vojaško tajništvo je dobilo nalogo, da natačno pruči tipe potrebnega atomskega orožja in da tudi preštudira kolikšne vsote bo treba zahtevati v parlamentu za zadevno financiranje.

Zopet več mrtvih na Cipru

NIKOZIJA, 14. — Po uradnem poročilu je bilo včeraj na Cipru ubitih pet Turkov in dva Grka, ranjenih pa je bilo deset Turkov in enajst Grkov. Eden izmed turških voditeljev, Rauf Denktaš, ki je včeraj malo po polnoči telefoniral guvernerju Footu, da se mu je pritožil zaradi atentatov na Turke, pa je v brzojavki turškemu ministrskemu predsedniku Menderesu zatrdil da je bilo ubitih osem in ne pet Turkov. Denktaš je poslal brzojavko tudi Mac Millanu, na katerega zvrača krivdo za incidente včeraj zvečer. V brzojavki zahteva razdelitev otoka, da bi se tako prenehalo prelivanje krvi.

Zaradi včerajšnjih incidentov je guverner Foot davi izdal vrsto ukrepov, ki prepovedujejo vsako gibanje civilistov in vsak promet za 48 ur v vseh poglavitnih mestih na Cipru.

Toda že kmalu po začetku policijske ure so našli v Li-

SZ je odpovedala in ne samo odložila izpolnitev kreditnega sporazuma s FLRJ

BEOGRAD, 14. — Ni preteklo niti štiriindvajset ur od kongreso enotne socialistične partije Nemčije v Berlinu, na katerem je Hruščev izjavil, da ni potrebno posvečati preveliko pozornost jugoslovanskim «revizionistom», da ne bi mislili, da so velika sila, in da sovjetsko vodstvo noče zaostrovati odnosov z Jugoslavijo, ko je Hruščev na mitingu sovjetsko-češkoslovaškega prijateljstva v Moskvi pozabil na te besede in ponovno napadel Jugoslavijo. Nedosleden kot je, in vse skozi kontradiktoren v svojih izjavah, je Hruščev tudi tokrat bil dosleden samemu sebi.

Sovjetski uradni krogi in sovjetski tisk zadnje čase dokazujejo, da se Sovjetska zveza ni odpovedala kreditnemu sporazumu z Jugoslavijo, da je samo predložila pogajanja za določitev novih rokov za izpolnitev sporazuma, ker so Sovjetski zvezi potrebna nova velika sredstva za pospešen razvoj njene kemične industrije in da ni res, da je Sovjetska zveza to storila iz političnih razlogov. Taka je motivacija note sovjetske vlade z dne 27. maja 1958. V zadnjem govoru na mitingu v Moskvi pa je Hruščev jasno povedal, da ne gre za pospešno izgradnjo kemične industrije, temveč da Sovjetska zvezi ne želi dati kreditov, ker Jugoslavija noče dati ničesar v zamenjavo za to.

Kot je znano, so v gospodarskih sporazumih točno določili gospodarske obveznosti obeh podpisnikov. Sovjetske zveze in Jugoslavije. Z jugoslovanske strani ni nastopila nobena sprememba niti objektivnega niti gospodarskega značaja glede izpolnitve sporazuma. Spremembe so nastopile samo s strani Sovjetske zveze. Očitno je, da je Hruščev s svojimi besedami «da jugoslovanski voditelji streme za tem, da se jim samo daje, a da ničesar ne dajo v zamenjavo», mislil na to, da Jugoslavija ni hotela podpisati deklaracije 12 komunističnih partij in da se ni hotela vključiti v sovjetski tabor. Mar to ne potrjuje, ugotavlja današnja «Borba», da sovjetska vlada pri dajanju kreditov postavlja politične pogoje? «Borba» ugotavlja, da je Hruščev v svojem govoru v Moskvi potrdil tudi drugo jugoslovansko trditev, da je Sovjetska zveza odpovedala, a ne odložila izpolnitev kreditnega sporazuma in da Sovjetska zveza ne spoštuje podpisanih mednarodnih sporazumov.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 30, najnižja 21.7, zračni tlak 1014,4 stalen, veter 8 km severozahodnik, vlaga 63 odst., nebo 7 desetin pooblačeno, morje mirno temperatura morja 23.3.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 15. julija Vladimir, Ladko
Sonce vzide ob 4.29 in zatone ob 19.52. Dolžina dneva 15.23. Luna vzide ob 3.19 in zatone ob 18.31.
Jutri, SREDA, 16. julija D. M. Karm., Marja

Ugoden razvoj obmejnega prometa

Samo na tržaškem področju 10.414.400 prehodov v 3 letih

Čez nekaj mesecev bo prihodnje zasedanje mešane komisije v Vidmu

Po uradnih podatkih je v skoro treh letih veljavnosti videmskega sporazuma o osebnemu obmejnemu prometu bilo doseženih 10.414.400 obmejnih prehodov z dokumenti, ki jih predvideva omenjeni sporazum. Ta podatek se nanaša na razdobje od avgusta 1955. leta, ko se je pričel izvajati videmski sporazum, pa do vključno junija letošnjega leta in se nanaša na prehode prebivalcev tržaškega področja ter prebivalcev sosednjih jugoslovanskih področij (niso upoštevani torej Gorica, Videm in sosednje pokrajine), na prehode, opravljene z navadno propustnico, s posebnimi propustnicami in z dvolastniškimi propustnicami.

Gre za zelo visoko številko osebnih prehodov, kar dokazuje, kako koristen je bil ta sporazum za prebivalstvo na tej in na oni strani meje in ponovno potrjuje dejstvo, da se sporazum v redu izvršuje. Kljub temu da gre skozi obmejne prehode zlasti ob nedeljah zelo veliko število ljudi, ne prihaja do hujših zastojev, za kar gre zasluga požrtvovalnemu delu obmejnih organov, ki opravljajo svojo dolžnost vestno in v redu in kljub navalu ne izgubijo živcev.

Zanimivo je tudi, da se veča število obmejnih prehodov stalno in da ne prihaja do hujših sezonskih padcev, kar se dogaja pri prehodih s potnimi listi, katerih je zelo mnogo poleti in izredno malo pozimi. Gre torej za postopno povečanje števila propustnic in nato tudi za stalno postopno večanje števila osebnih prehodov.

Razmerje med prehodi tržaških prebivalcev in prebivalcev jugoslovanskega obmejnega področja je približno 1 proti 1, saj je v skoro treh letih šlo skozi bloke 5.104.600 prebivalcev tržaškega področja in 5.309.800 prebivalcev sosednjih jugoslovanskih področij. Značilno je, da je število prehodov Tržačanov visoko zlasti v poletnih mesecih, kar pa ne velja za prehode jugoslovanskih prebivalcev, ki so približno na enako visoki ravni vse leto. To pač dokazuje različni značaj, ki ga imajo na splošno ti prehodi. Tržačani gredo na sosednje področje predvsem iz turističnih razlogov, obiskat sorodnike in podobno, medtem ko prihajajo Jugoslovani v Trst z bolj «materialnimi» nameni kupovat razne potrebščine.

Sedaj se že pripravlja material za prihodnje zasedanje mešane komisije, ki se bo sestala čez nekaj mesecev v Vidmu in ki bo ponovno razpravljala o izvajanju videmskega sporazuma in o morebitnih novih olajšavah. Komisija je lani na zasedanju v Ljubljani že sprejela več pomembnih olajšav in uvedla enoletno propustnico ter podaljšala čas bivanja. Sedaj lahko upamo, da bodo ponovno podrobno razpravljali in uvedli nadaljnje pomembne olajšave zato, da se bo obmejni promet razvijal brez vseh nepotrebnih ovir v interesu obmejnih prebivalcev.

Zvišali bodo pristojbine za telefon

V preteklih dneh so bile objavljene vesti, da nameravajo zvišati telefonske tarife. Glede teh vesti sporoča agencija Ansa, da so pristojni organi mnenja, da je treba postaviti takšne telefonske tarife, ki bodo ustrezale dejanski industrijski ceni stroškov za vzdrževanje telefonske službe, kar so že nedavno zahtevale družbe, ki upravljajo telefonsko omrežje. Obenem pojasnuje, da sedanja zahteva po zvišanju telefonskih tarif nima nobene zveze z vključitvijo telefonskih družb v IRI. Po vesteh omenjene agencije je ta zahteva posledica točnega tolmačenja člena 49 veljavne konvencije, ki predpisuje, da bodo vse tarife in abonmaji po enem letu podpisa konvencije prilagojeni dejanskim industrijskim stroškom telefonske službe. Poleg tega pa je treba po omenjeni konvenciji upoštevati tudi bodoči razvoj telefonskega omrežja in druge izdatke.

Iz tega sledi, da je agencija Ansa potrdila vesti o zvišanju telefonskih tarif in abonmajev, ki so že tako precej visoke.

Število zaposlenih in brezposelnih v juniju

Konec junija je bilo na našem področju 88.496 zaposlenih oseb in torej 799 oseb manj kot junija 1957. leta in 86 oseb več kot v maju letošnjega leta. V bistvu gre torej za nepomembno sezonsko povečanje števila zaposlenih in istočasno za občutno znižanje števila zaposlenih v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta.

Istočasno pa imamo opravka z znatnim znižanjem števila uradno zabeleženih brezposelnih, ki je prvikrat po dolgem času padlo izpod 15 tisoč saj so junija zabeležili uradi za delo na našem področju 14.316 brezposelnih in torej 881 brezposelnih manj kot v juniju 1957. leta in 977 manj kot maja 1958.

Dražba javnih del

22. julija bodo na oddelku javnih del vladnega generalnega komisariata naslednje dražbe za dodelitev javnih del: 1. ob 10. uri cestna dela v Miljah za 14.800.000 lir; 2. ob 10.10 popravljanje cestišča in kanalizacija na cesti Milje - Sv. Rok za 9.950.000; 3. ob 10.20 kanalizacija pri Sv. Barbari 6.830.000; 4. ob 10.30 vzdrževalna dela v lovišču rib pri ribiškem naselju v Štivanu; 5. ob 10.40 popravila na pomolu Fratelli Bandiera za 4.350.000 lir; 6. ob 10.50 obnova centralne kurjave v poslopju v Ul. Duca D'Aosta 12 za 3.933.000 lir.

Skupščina pekovskih delavcev

Jutri ob 18. uri bo na novem sedežu CGIL v Ulici Pondares 8 skupščina pokrajinskega sindikata pekovskih delavcev (CGIL). Na skupščini bodo razpravljali o vprašanju delovne pogodbe, o organizacijskih vprašanjih in o nabiralni akciji za novi sindikalni sedež.

Predsednik zbornice odpotuje v Rim

Izvršni odbor zveze italijanskih trgovinskih zbornic v Rimu je imenoval dr. Romana Caidassija za predsednika medzbornične komisije za promet po suhem.

Dr. Caidassi bo v spremstvu dr. Vatte odpotoval v Rim 18. julija in se tam zadržal še naslednji dan. V Rimu bo razpravljal na ministrstvu za zunanjo trgovino o prometnih vprašanjih in sodeloval na pripravljalnem sestanku na zvezi italijanskih zbornic za konferenco o področju svobodne izmenjave, ki bo v Bonnu 23. julija.

Zastoj v delu mešanega odbora

RIM, 14. — Delo italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora za manjšinska vprašanja je še vedno ustavljeno. Zdi se, da so sestavili dokončni protokol, da pa se niso opredelili nekaterih točk, za katere pričakujejo odgovor višjega foruma. Razgovori se bodo ponovno začeli, ko dobe delegati potrebna navodila in pojasnila.

Dr. Palamara sprejel Vidalija

Poslanec KPI Vittorio Vidali je včeraj opravil vljudnostni obisk pri dr. Palamari. V prisrčnem razgovoru je Vidali opozoril vladnega komisarja na vrsto mestnih vprašanj in poudaril, da bi se morala čimprej pravično rešiti. Dotaknila sta se raztegnitve zakona o bolniškem zavarovanju kmetov na naše področje, cene kruha, centra za strokovno usposabljanje delavcev, upravnih volitev, posojila «Aldisio», predstavništva Delavske zbornice CGIL v trgovinski zbornici, notranje komisije v avtoparku vladnega komisariata, slovenskih šol in prepovedi zborovanja na Trgu Unità med volilno kampanjo.

Policija aretirala Miljčana

V Miljah je napadel in oropal Tržačana

Za borih 7.000 lir bo prišel pred porotno sodišče

Precej potolčen in z bolj ali manj vidnimi podplutbami po obrazu se je v nedeljo ponoči zglasil v bolnišnici 45-letni Giuseppe Ritter iz Ul. Molin a vento in medtem ko so mu razkuževali praske in ga premestili na kirurški oddelek, je policija stopila v akcijo.

Ritter je namreč izjavil, da ga je okoli 11. ure ponoči neki njemu neznan moški, katerega je slučajno srečal v nekem miljskem baru, nedaleč od pokopališča napadel in ga oropal. Vsega skupaj mu je zmanjkalo 7 tisočakov z osebnimi dokumenti. Napad je mož že prijavil karabinjerjem v Miljah.

Agenti tamkajšnjega komisariata javne varnosti so nemudoma uvedli preiskavo in že okoli 8. ure zjutraj so imeli v rokah osumljenca ropa 29-letnega Maria Pecchiarija iz Pianezzi pri Miljah. Seveda je mož tajil, trdeč, da ni nikogar oropal, pa čeprav se je ponoči stepel z nekim neznancem. Agentom pa je moral izročiti 5000-lirski bankovec, ki je imel v desnem belem krogu z biro napisano št. 8. Pecchiari je izjavil, da si je denar prihranil, vendar mu agenti niso hoteli verjeti. Da bi bili bolj gotovi, so ga odpeljali v bolnišnico, kjer ga je Ritter med soočenjem brez odlašanja spoznal.

Pred dokazi pa je moral Pecchiari kloniti in tako je sklenil vse priznati. Ritterja, ki ga ni nikoli prej videl, je srečal v Miljah in nato sta šla v bar miljske avtobusne postaje. Ko je Ritter izvlekel iz žepa denarnico, da bi plačal, kar sta spila, je opazil, da ima precej denarja. Tedaj se mu je porodila ideja, da bi mu denar izmaknil.

Nedaleč od gradbišča v temnem predelu mesta se mu je ponudila ugodna prilika. Pecchiari je pograbil kos lesa in z njim začel neusmiljeno mlatiti po možu, dokler ga ni podrl na tla. Ko mu je ukradel denar, je izginil v temo in odšel do pomola, kjer je spal do 3. ure. Od tam je odšel domov. Ko se je preoblekel, je ugotovil, da je bila obleka nekoliko raztrgana in tudi krvava. Vse skupaj je zavil v papir in hotel v čistilnico. Toda v nedeljo so bile čistilnice zaprte, zaradi česar mu ni preostalo drugega, kot zavoj pustiti v nekem baru, kjer ga je policija tudi našla.

Pecchiarija so poslali v zapor pod obtožbo ropa. To pomeni, da se bo moral zagovarjati pred porotnim sodiščem.

Nesreča nogometaša

Med nogometno tekmo s prijatelji na igrišču pri Sv. Ivanu se je 25-letni Giordano Zacchigna iz Drevoreda C. Elisi pognal visoko v zrak da bi ujel žogo in s tem preprečil gol. Toda smola je hotela, da je nerodno padel vznak, pri čemer se je precej udaril. S taksijem se je pripeljal v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalnem oddelku. Sele po natančnejšem pregledu bodo lahko zdravniki ugotovili, če ima kostne poškodbe in če bo lahko okreval v 10 ali 40 dneh.

Dvigalo stisnilo moškemu nogo

V trenutku ko je 44-letni Adolfo Frausin s Stare istrske ceste stopil iz veže stavbe št. 4 na Trgu Tommaseo, kjer je bil zaposlen, na dvigalo, se je iznenada premaknilo, pri čemer je možu stisnilo nogo. Ker ni izključeno, da ima kostne poškodbe na peti desne noge, so mu zdravniki priporočili, da bi ostal na ortopedskem oddelku. Mnenja pa so, da bo lahko hodil že v 15 dneh.

Sindikalna pogajanja

Zahteve sindikata CGIL uslužbencev pošte in brzojava

Pogajanja med sindikati bolniških uslužbencev in predstavniki bolniških uprav

Na ministrstvu za delo in v osrednjih sindikalnih vodstvih se sedaj vodijo številni razgovori za obnovitev delavskih pogodb in za obče izboljšanje delavskih pogojev mnogih kategorij. Ti razgovori zanimajo vse delavce in uslužbence v Italiji in s tem tudi delavce in uslužbence v Trstu.

Kot smo svoj čas poročali, so uslužbenci bolnišnice nedavno imeli stopiti v stavko, ki so jo preklicali v zadnjem trenutku, ker so predstavniki bolniških zavodov in ustanov pristali na razgovore s sindikalnimi organizacijami. Včeraj dopoldne so se na ministrstvu za delo sestali predstavniki italijanske zveze deželnih združenj bolnišnic in predstavniki sindikalnih organizacij uslužbencev bolnišnic, ki so razpravljali o nastalem sporu in o zahtevah po izboljšanju gospodarskih pogojev uslužbencev te kategorije.

Po obširni razpravi sta stranki sprejeli predlog predstavnika ministrstva za delo, da se ustanovi paritetna komisija, ki bo s tehnične in gospodarske plati proučila delavske zahteve in nato sestavila predloge za rešitev spora. Komisija bo začela delovati 24. t.m.

Jutri bodo v Italiji stavkali uslužbenci javnih lokalov, ki zahtevajo ureditev plačevanja praznikov v tednu. Tudi tokrat se stavka ne tiče tržaških javnih lokalov, ker je proglašena po posameznih mestih. Ni pa rečeno, da bo stavka v bližnji prihodnosti zajela tudi naše mesto. Poleg tega imajo tržaški uslužbenci javnih lokalov v Trstu razdeljeni na dve organizaciji: ena je vključena v vsedržavno zvezo lastnikov javnih lokalov, druga, najmočnejša pa ima svojo sekcijo pri tukajšnjem združenju malih trgovcev. Ta organizacija je že izjavila, da je pripravljena razgovarjati se s sindikalnimi predstavniki za rešitev vseh spornih vprašanj.

Tržaške uslužbence pošte in telegrafa bodo gotovo zanimali sklepi centralnega izvršnega odbora federacije poštnih in telegrafskih uslužbencev (CGIL), ki je na nedavnem zasedanju določil smernice za začetek sindikalne akcije. V sporočilu o zasedanju je rečeno med drugim, da bo sindikalna organizacija vodila borbo za sledeče zahteve: 1. jamstvo za najnižjo mesečno plačo v znesku 50.000 lir za najnižjo delovno kvalifikacijo; 2. ustanovitev premične lestvice, ki naj obdrži kupno moč plač; 3. zvišanje družinske doklade; 4. devet desetin pokojnine. V okviru zahtev, o katerih bo federacija zahtevala takojšnjo obravnavo, so obravnavali tudi vprašanje bližnjih volitev delavskih predstavnikov v upravni svet pošte in telegrafa.

Obvestilo FILM

Tržaška sekcija Italijanske federacije pomorščakov (FILM-CGIL) sporoča, da zakonske določbe za izvajanje pomorskega postopka o plovbi predpisujejo med drugim da je treba imeti za dosego naslovov «lastnika za pomorski promet», «pomorskega ribiškega lastnika» in «pomorskega mehanika prve stopnje» spričevalo srednje šole za pomorsko vzgojo, ki jih predpisuje ministrstvo za šolstvo skupno z ministrstvom za pomorstvo in sicer spričevalo ene od sledečih šol: srednje šole, srednje strokovne šole katere koli vrste in šole, ki jih upravlja ustanova za pomorsko vzgojo.

Morski pes v Barkovljah

Okoli poldne so kopalci nenadoma zagledali velikega morskega psa tik ob obali v Barkovljah. Nevarna zverina se je približala obali do 5 metrov in seveda povzročila velik preplah, tako da so se kopalci z veliko naglico zatekli na obalo. Paznik v kopališču «Topolino» je obvestil o morskem psu pristaniško poveljstvo.

Obvestilo Acegata

Acegat sporoča, da ne bo več določal na računih za dobavljene storitve predujma za naslednji mesec, marveč bo prepustila potrošnikom, da plačajo predujem po svoji uvidevnosti. Vsekakor pa ostane obveznost, da se plačajo računi, ko jih izročijo potrošnikom ali v naslednjih 5 dneh. Če hoče potrošnik vplačati predujem za naslednji mesec, mora storiti to v 30 dneh po sprejetju računa, tako da lahko pravočasno odštejejo vplačani predujem od naslednjega računa.

Nedeljske proslave ob shodu mornarjev

V nedeljo so se zbrali v Trstu bivši mornarji italijanske vojne mornarice na svoj letni shod. Ob tej priliki je priplula v Trst skupina vojnih ladij, med katerimi tudi težka križarka «Duca degli Abruzzi».

Uradna svečanost je bila v nedeljo dopoldne na Trgu Unità in so bili na njej prisotni najvišji predstavniki oblasti in med njimi: podtajnik za obrambo Russi, načelnik štaba mornarice adm. Pecori Giraldi, poveljnik Severnega Jadranskega morja adm. Mimbelli, številni visoki oficirji, predstavniki tržaških oblasti z generalnim vladnim komisarjem dr. Palamaro na čelu in druge osebnosti.

Zjutraj so položili venec na spomenik, ki je na svetilniku postavljen v spomin padlih na morju, nato je bil verski obred na Trgu Unità, nakar je mornarje pozdravil namestnik prefekturnega komisarja dr. Voria. Priložnostni govor pa je imel predsednik nacionalnega združenja italijanskih mornarjev adm. Luigi Spallice. Po krajših govorih načelnika štaba adm. Pecori Giraldija in podtajnika Russa so prisotni odšli v sprevodu skozi mesto na Sv. Just, kjer so položili venec na grob padlih.

O V septembru bo v Trstu teden muzejev in bodo ob tej priliki muzeji odprti tudi zvečer. Istočasno bodo priredili vrsto predavanj in drugih prireditev.

Priprave strank za občinske volitve

Sedaj je že skoraj gotovo, da bodo volitve za obnovitev tržaškega občinskega sveta najkasneje prihodnjega oktobra. Zlasti v demokristjanskih krogih postavljajo za volitve dva datuma: 5. oktober ali pa najkasneje 26. oktober. To pomeni, da imajo stranke na razpolago za pripravo programov in organizacijo volilne propagande le tri mesece časa. Razumljivo je, da so zlasti večje stranke že začele delovati v tej smeri na raznih področjih, če pomislimo, da se uradna volilna kampanja razpiše več kot mesec dni pred dnevom volitev. V prejšnjih volitvah se je volilna kampanja dejansko začela najmanj tri mesece pred volitvami. To pomeni, da bodo stranke morale pohiteti z volilnimi pripravami.

Majske državnozborske volitve so okrepile nekatere kandidatne liste z volivci krajevnih strank in gibanj, ki se političnih volitev niso mogle udeležiti, ker niso mogle računati na dosego visokega količnika za izvolitev enega poslanca. Občinske volitve pa so krajevnega pomena in se zato pričakuje, da bo predloženih več kandidatnih list kot za majske volitve. In prav spričo povečanja glasov na majskih volitvah računa zlasti KD, da bo povečala svoje glasove tudi na občinskih volitvah. Zato je tudi zavlačevala razpis volitev za obnovitev občinskega sveta, da bo lahko izkoristila uspeh političnih volitev.

Toda že sedaj moramo opozoriti volivce, da bodo po občinski volitvah prihodnje leto volitve za izvolitev senatorjev in morda tudi volitve za izvolitev deželnega sveta. Prav predvčerajšnjim je novi predsednik vlade Fanfani v programu svoje vlade izjavil, da bodo čimprej rešili vprašanje ustanovitve avtonomne dežele «Furlanija-Julijska krajina». Čeprav je še prerano govoriti o senatnih in deželnih volitvah, obstaja vendar dejstvo, da bodo tržaški volivci letos in prihodnje leto šli najmanj trikrat na volitve, če ne morda štirikrat.

Zato je tudi razumljivo, da se stranke vneto pripravljajo za bodoče volilne nastope.

Pravkar so demokristjani sestavili 60-člansko komisijo za izdelavo volilnega programa za občinske volitve. V komisijo so vključili mnogo bivših občinskih svetovalcev in voditeljev stranke.

Tudi v drugih strankah se opaža precejšnje delovanje. PSI je imela nedavno kongres, na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo. Do kongresa je prišlo zaradi nekaterih sporov, ki so nastali v federaciji takoj po političnih volitvah. Dejstvo, da so bila na kongresu razčiščena mnenja in da je bilo izvoljeno novo vodstvo, v katerem imajo večino pristaši bivšega vodstva, bo omogočilo tržaškim socialistom, da bodo lahko organizirali volilno kampanjo za občinske volitve brez notranjih sporov.

Tudi nedavne predloge in izjave osrednjih komunističnih, socialističnih in demokristjanskih voditeljev glede ustanovitve avtonomne dežele lahko uokvirimo v delovanje strank za volilno propagando za občinske volitve. Samo pri tem moramo razločevati smotre, ki jih zasledujeta obe levičarski stranki ter demokristjani. Za KPI in PSI je ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina resno vprašanje, ki mora hkrati rešiti mnogo drugih gospodarskih, socialnih in političnih vprašanj Trsta in vseh pokrajin dežele. Z deželno avtonomijo mora po predlogih obeh strank Trst doseči tudi ustrezno upravno, gospodarsko in finančno avtonomijo, morajo se korenito rešiti vsa vprašanja slovenske manjšine in vrsta drugih vprašanj, ki bodo omogočila zlasti gospodarski razvoj tržaškega področja in vseh sosednih pokrajin. Za demokristjane pa naj bi deželna avtonomija pomenila le podreditev Trsta klerikalni Furlaniji, kar naj bi še bolj oviralo gospodarski in socialni napredek našega mesta.

Po drugi strani pa so desničarske stranke, ki preživljajo veliko notranjo krizo, kot se to sedaj dogaja med fašisti, ki so se razcepili na dve stranki, ostro napadle tudi demokristjane, ki obljubljajo avtonomno deželo. Zanje morajo biti Trst in sosedne obmejne pokrajine najtesneje povezane z osrednjo birokracijo, «da se preprečijo slovanske nakane» in podobno. V resnici pa ta njihova «patriotska» zaskrbljenost skriva za seboj ves drugačen strah: strah pred izboljšanjem gospodarskega stanja delovnih množic, ki jih ne bo več mogoče izsiljevati in se zato bojijo, da bo z gospodarskim napredkom propadel vzrok njihovega obstoja in njihove fašistične in šovinistične agitacije.

Vse sedanje politično delovanje strank se giblje v smeri volilne kampanje za prihodnje občinske volitve v Trstu, ki bodo baje, kot smo že zgoraj omenili, 5. oktobra.

Huda prometna nesreča

Kolesa tovornika zavozila čez delavca pivovarne «Dreher»

V bolnišnici je podlegel poškodbam

Tragična smrt je doletela včeraj 48-letnega uslužbenca pivovarne Dreher Ruggera Preka iz Ul. Machlig, ki je hotel preprečiti morebitno nezgodo, a je sam pri tem postal žrtev smrtne nesreče.

Prek je bil skupno s Federicom Mancinijem z Lonjerske ceste z avtom tovarne. Predvčerajšnjim popoldne bi se morala odpeljati s tovornikom, ki je stal v Ul. Negrelli, in medtem ko se je Mancini usedel za volan, je Prek ostal na cesti. Mancini bi moral zavoziti ritensko in da ne bi prišlo do nezgode, je Prek ostal na cesti, da bi tovariša opozoril na morebitno nevarnost. Ko pa je Mancini že zavozil, se je Prek spotaknil in padel, pri čemer so kolesa tovornika zavozila preko njega in mu stisnila kolk.

Hudo ranjenega Preka so nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali zaradi izredno resnega stanja s pridržano prognozo. Kljub zdravniškim negam pa je ponesrečenec osem ur po nesreči podlegel poškodbam.

Motociklist podrl Dunajčana

14-letni Ernest Reich je prišel skupno z očetom z Dunaja v naše mesto, katerega si je hotel ogledati. Toda imel je smolo in ko je prekoračil cesto pred glavno ribarnico, ga je podrl na tla 22-letni Adriano Marizza iz Ul. Galilei, ki je z motorjem vozil proti Sv. Andreju.

Mladega Ernesta je oče spremil v bolnišnico kjer so ga zdravniki potolažili: nudili so mu samo prvo zdravniško pomoč in ga ponovno izročili očetu, ker so njegove odrgnine take, da bi morale izginiti že v nekaj dneh.

V popoldanskih urah pa je prišlo do karambola pri semaforu na križišču Ul. Carducci in Ponte della Fabbra. Stanislav Bordon iz Ul. Koštalunga, ki je sedel za volanom avta, last avtomobilske šole Lorenzi in se učil šofiranja, je moral pritisniti na zavore in se ustaviti. Semafor je kazal rumeno luč in Bordon, ki dobro pozna prometna pravila, je storil, kar je predpisano. Tik za njim pa sta vozila z vespo 51-letni Bruno Cecchet iz Ul. Molin a vento in 59-letni Josip Kovič iz Ul. della Guardia, ki sta treščila v avto in se zvrnila na tla. Oba sta morala v bolnišnico, a po zdravniški pomoči sta lahko odšla domov, kjer se bosta zdravila in počivala le nekaj dni.

Pridržana prognoza za otroka

Na nevrološkem oddelku so včeraj zvečer sprejeli, in sicer s pridržano prognozo, komaj 17 mesecev starega Alda Sinigoja iz Ul. S. Cilino, kateremu so ugotovili hud udarec na glavi. Njegova 23-letna mati Adriana je z zdravnikom izjavila, da je otrok med igranjem padel po stopnicah pri Rotondi.

Samomor živčne ženske

Vse je bilo mirno v stanovanju družine Fantini v Ul. sv. Vida 5, kjer so v nedeljo okoli 13. ure sedeli za mizo in kosili 48-letna Nerina, njena mati in njen brat inž. Aldo. Nepričakovano pa je Nerina, ki je bila živčno bolna, vstala, se oprostila in odšla v spalnico, da bi se, vsaj to je bil njen izgovor, odpočila. Toda brž ko je zaprla vrata za seboj, se je Nerina Fantini približala oknu, stopila nanj in skočila iz četrtega nadstropja v globino.

Njeno telo je zadelo najprej ob okvir spodnjega nadstropja, nato je priletelo na streho lope in se končno zavalilo na tla notranjega dvorišča. Zvok udarca je prišel tudi na ušesa matere in brata in ko sta pogledala skozi okno, sta videla le Nerinino negibno truplo: bila je že mrtva.

Po ureditvi zakonskih predpisov so njeno truplo odpeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice.

Hude posledice padca

V Ul. S. Caterina je 70-letnemu industrijcu Eugeniu Hauserju iz Ul. Beccaria včeraj proti večeru postalo slabo, zaradi česar je padel, pri čemer je z glavo udaril ob zid stavbe št. 3.

Z rešilnim avtom so priletnega moža pripeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki nujno sprejeli na sprejemnem oddelku. Zaradi resnega stanja so si pridržali prognozo.

Na uradu za delu

Sporazum za vratarje hiš ustanove IACP

Včeraj so se na uradu za delo sestali predstavniki sindikatov in ravnateljstva zavoda za ljudske hiše (IACP). Razpravljali so o dodelitvi posebne doklade in o zboljšanju drugih pogojev vratarjem stanovanjskih hiš tega zavoda.

Po daljši obravnavi so prišli do načelnega sporazuma, da se tudi za vratarje IACP uveljavijo vsi zakonski predpisi in predlogi sindikalnih organizacij glede čiščenja pločnikov in dvorišč pokritih z drobnim gramozom in z asfaltom ter glede urejevanja in zalivanja vrtov in parkov. Najvažnejša točka sporazuma pa je dodelitev vratarjem posebne doklade, in sicer tri lire za vsak stanovanjski prostor stavbe, kjer so nameščeni ne glede na sedanjo plačo in na število stanovanjskih prostorov v stavbi. Ti sporazumi niso še polnoveljavni, ker morajo biti še odobreni po upravnem svetu zavoda, ki upamo, da jih bo pravočasno potrdil.

Rojstva, smrti in poroke v drugem trimesečju 1958

V drugem letošnjem trimesečju se je rodilo 749 otrok, od katerih 41 nezakonskih. Umrlo je 724 ljudi, in sicer 688 naravne smrti, 36 pa zaradi nesreč in samomorov. Porok je bilo 487, in sicer 473 cerkvenih in 14 civilnih.

Sestanek komisije za nameščanje delavcev

V sredo se je prvič sestala novoustanovljena pokrajinska komisija za nameščanje delavcev in uradnikov. V komisiji, ki je bila ustanovljena na osnovi ministrskega odloka od 30. julija lanskega leta, so zastopani predstavniki sindikalnih organizacij, delodajalcev in pristojnih javnih ustanov. Na prvi seji so ustanovili sedem komisij, ki bodo ocenjevale izpite o strokovni kvalifikaciji vajencev. Obenem je komisija razpravljala tudi o vprašanju neposredne zaposlitve v podjetjih začasnih delavcev za nujna dela.

Pristojbine za radio

31. julija zapade rok plačila pristojbine za radio in televizijo za drugo polletje oziroma tretje trimesečje. Navadna pristojbina za radio je za 2. polletje 1.250 lir, za 3. trimesečje 650 lir. Za televizijo za 2. polletje 7.145 lir, za 3. trimesečje 3.720 lir. Za plačilo izrednih pristojbin za radio in televizijo se uporabljajo preluknjani obrazci, ki so v vpisni knjižici.

Deček padel pri igri z gugalnice

Sredi veselega igranja otrok na igrišču Ul. Gorica se je iznenada včeraj okoli 18. ure razlegel jok. V tistem trenutku je namreč 12-letni Giordano Scodellaro, stanujoč nedaleč od otroškega igrišča, padel z gugalnice in se odrgnil po obrazu, rokah in nogah. Sicer poškodbe niso nevarne in če ne bo komplikacij, bo fant že v nekaj dneh pozabil na neljubo nezgodo.

Zastrupitev s hrano

Zaradi hude zastrupitve s hrano so včeraj sprejeli na I. zdravniškem oddelku 47-letno Nice Tavarelli por. De Ruggero iz Ul. Giulia. Zdravniki so si pridržali prognozo.

De Ruggerova je pojasnila, da so ji 11. t.m. postregli na ladji «Naval Giuliano», s katero se je vračala iz Port Saida proti Trstu, z raki v majonezi in da se je od tistega dne počutila stalno slabo in je stalno bruhala. Včeraj je parnik priplul v Trst in ker se ji stanje ni izboljšalo, ji ni preostalo drugega, kot zateči se po zdravniško pomoč, ki je bila res nujna.

Smrtna nesreča v Istri

Žrtev cestne nesreče v Istri je postal 69-letni inženir Amedeo Tognatti iz Milana. Ko se je s svojim avtom «1400» vozil z Reke proti Pulju, je pri Raši izgubil oblast nad vozilom ter se zaletel v kamion. Smrtno ranjenega so odpeljali v puljsko bolnišnico, kjer je kmalu podlegel poškodbam. V bolnišnici je tudi njegova 43-letna žena Lidia, 14-letna hči Laura pa je ostala popolnoma nepoškodovana.

OD VČERAJ DO DANES

IZLETI

IZLET V TRENTO

Slov. planinsko društvo priredi za veliki šmaren izlet v Trento kot izhodišče za izlete na bližnje planine. Odhod na naveče, v četrtek dne 14. avg. (za imetnike potnih listov) in v petek dne 15. avg. (za one s propustnicami) okrog poldneva z avtobusom po Soški dolini. Povratek obeh skupin v nedeljo 17. avg. na večer preko Gorice. Vpisovanje v začetku avgusta.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. in 14. julija se je rodilo 12 otrok, umrlo je 10 oseb, poroke so bile 3.

POROČILI SO SE: slikar Giorgio Pesaro in gospodinja Giulia Zorato, brzojavni sel Claudio Ortolani in šivilja Immacolata Calabrese, trgovec Giorgio Donazzolo in gospodinja Vittorina Pontoni.

UMRLI SO: 87-letna Maria Wassmuth vd. Leonardi, 73-letna Maria Teresa Della Gaspera, 86-letna Eufemia Polla Vittoria, 78-letna Maria Molinaro vd. Domini, 87-letni Filippo Seibleker, 74-letna Anna Pregarc vd. Berdon, 76-letna Luigia Nemez, 80-letni Luigi Fontana, 47-letni Ruggero Prek, 60-letni Anton Švab.

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5.850.—	6.050.—
Marengo	4.575.—	4.775.—
Dolar	622.—	624.—
Frank franc.	135.—	139.—
Frank švicar.	144.—	146.—
Sterling	1.720.—	1.760.—
Dinar	82.—	87.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	707.—	709.—
Zah. n. marka	148.—	149.—

GLASBENA MATICA V TRSTU
priredi
dne 26. in 27. t. m.
AVSENIKOV KONCERT
v Trstu in okolici

RADIO

TOREK, 15. julija 1958

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brez obveznosti, drobiž od vsepovsod in...; Potovanje po Italiji, turistični razgled Maria Adriana Bernonija; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Armando Sciascia; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Pesmi z nami; 18.00 Beethoven: Serenada op. 25 za flavto, violino in violo; 18.30 Glasbena fantazija; 19.00 Jugoslovanske narodne pesmi poje sopranistka Anđelka Nežić; 19.15 Širimo obzorja: Tehnika ustvarja nov svet: (4.) «Vodna sila»; 19.40 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Operna glasba; 21.00 Obletnica tedna: «Rembrandt van Rijn, 350-letnica rojstva»; 21.20 Vokalni kvartet «The Diamonds» z orkestrom David Carroll; 21.35 Zoltan Kodaly: «Hary Janoš», suita; 22.00 Predavanje: Aleksander Puškin: Dva slovanska brezdomca; 22.25 Simfonični koncert Slovenske filharmonije, dirigira Bogo Leskovic. Adamič: Ljubljanski akvareli; Lajovic: Pesem jeseni, simfonična pesnitev.

RADIO TRST

12.10 Orkestra Ted Heath in Gian Stellari; 14.30 «Tretja stran»; 17.30 Popevke v narečju; 21.00 Cesare Meano: «Klara v senci», igra v 3 dej.

RADIO KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz opernega sveta; 14.30 Okno v svet; 14.40 Filmska glasba; 15.20 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.25 Glasbeni mozaik; 18.30 Od melodije do melodije; 19.30-22.15 Prenos RL.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30.

8.05 Baritonist Lojze Ambrožič poje narodne pesmi; 8.20 Janko Gregorc: Koroški rej; 8.40 Potopisi in spomini — Karel Prušnik-Gašper: S Koroškega v Črnomelj; 9.00 Cesar Franck: Simfonija v d-molu; 9.40 Igra ljubljanski jazz ansambel; 10.10 Iz opernih baletov: Amilcare Ponchielli: Ples ur iz opere «La Gioconda»; Aleksander Borodin: Polovski plesi iz opere «Knez Igor»; 10.35 Naši pevci pojo; 11.00 Za dom in žene; 11.15 Skladbe slovenskih avtorjev; 11.35 Petindvajset minut z zabavnim orkestrom Stanley Black; 12.00 Priredbe Cirila Preglja poje Vokalni kvintet; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Vesele citre; 12.40 Prisluhnite Kmečki godci; 13.30 Arije iz Gounodovih in Massenetovih oper; 14.00 Za prijetno razpoloženje igrajo veliki zabavni orkestri; 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.45 Fran Lhotka: Jugoslovanski capriccio; 15.40 Po slovenski planinski transverzali od Maribora do Kopra — V. Od Raduhe do Kocbekovega doma na Korošici; 15.50 Luigi Boccherini: Sekstet v Es-duru; 16.00 Za ljubitelje popevk in ritmov; 17.10 Za ljubitelje in poznavalce; 18.00 Kulturni pregled; 18.15 Melodije od tu in tam; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Melodije J. Straussa v priredbi za klavir; 20.15 Poje KUD «Džemal Krvavac» iz Sarajeva p. v. Zvonimira Nevzala; 20.45 Radijska igra — Leck Fischer: Večno breme; 21.2[illegible] Minute orkestrske muzike; 22.1[illegible] Za prijatelje jazza.

TELEVIZIJA

17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.40 Televropa; 19.00 Varieté treh pokolenj; 19.45 Ljudje v vsemirju; 20.00 Telefilm; 20.30 Poročila; 21.00 Anna Bonacci: «Cestne luči», igra v 1 dej.; 21.45 Perry Como Show; 22.[illegible] Poročila.

GLEDALIŠČA

OPERETNI FESTIVAL NA GRADU SV. JUSTA

V soboto ob 21. uri bo na gradu Sv. Justa otvoritev IX. operetnega festivala s prvo predstavo Gilbertove operete «Čista Suzana». V glavnih vlogah nastopijo Rosy Barsony, Nuto Navarrini, Elvio Calderoni, Edda Vincenzi, Sergio Tedesco, Franz Steinberg in drugi. Dirigent Cesare Gallino, režija Lanfranchi, zbor in balet gledališča Verdi ter tržaški filharmonični orkester.

KINO

Excelsior, 13.30: «Kličite sever 777», J. Steward, R. Contee.
Fenice, 16.00: «Osvobojen Jeruzalem», F. Rabal, S. Košina. Cinemascope.
Nazionale, 16.00: «Morilec s Sierre Nevade», Idan Evans, Ben Cooper.
Filodrammatico, 15.00: «Zaklad družine Sequoia», K. Douglas.
Grattacielo, 16.00: «Ninočka», Greta Garbo.
Supercinema. Danes zaprto.
Arcobaleno, 16.00: «Ujeto mesto», J. Forsythe, J. Canden.
Astra Roiano, 17.00: «Ljudje izven zakona», A. Murphy.
Capitol, 16.30: «Poročenca v preizkušnji», D. Bogarde, S. Stephen.
Cristallo, 16.30: «Želja po zlatu», Glen Ford.
Alabarda, 16.30: «Grenka zmaga», N. Ray in Curd Jurgens.
Aldebaran, 16.00: «Frankensteinova krinka».
Ariston. Glej kino na prostem.
Aurora, 16.30: «Liana, hči pragozda», M. Michael, H. Kruger. Prepovedano mladini.
Garibaldi, 16.30: «En dan na sodniji», De Filippo, Pampanini.
Ideale, 16.30: «Otok gusarjev», Rossana Podestà, F. Perier.
Impero, 16.30: «Neprekosljivi Godfrey», D. Niven, J. Allyson. Cinemascope.
Italia, 16.30: «Plesala je eno samo poletje», U. Jacobson.
Moderno, 18.00: «Kipeča plavolaska», J. Mansfield.
S. Marco. Zaprto.
Savona, 16.00: «Susanna tutta panna», M. Allasio.
Viale, 16.00: «Črni škorpijon», R. Denning.
Vittorio Veneto, 16.15: «Rdeča reka», M. Clift, J. Wayne.
Belvedere, 16.30: «Teror gangsterjev».
Massimo, 16.30: «Veseli junaki», S. Laurell in O. Hardy.
Marconi. (Glej kino na prostem.)
Novo cine, 16.30: «Achtung, banditi!», G. Lollobrigida.
Odeon. Zaprto.

NA PROSTEM

Arena dei fiori, 20.30: «Pustolovščine Arsena Lupina», R. Lamoureux.
Arena Diana, 20.30: «Srečanje v dežju», Jane Wyman.
Ariston, 20.30: «Papagaji», Alberto Sordi.
Garibaldi, 20.15: «En dan na sodniji».
Marconi, 20.15: «Da, gospod general», Kirk Douglas in Susan Hayward.
Paradiso, 20.30: «Pustolovščine na Kitajskem», Edmund O'Brien.
Ponziana, 20.15: «Johnny Concho», F. Sinatra.
Roiano, 20.30: «Labod», Grace Kelly. Samo 70 lir za vstopnico.
Secolo Sv. Ivan, 20.15: «Mir se je povrnil v dom Bentleyevih».
Stadio, 20.30: «Moj sin Neron», A. Sordi.
Valmaura, 20.15: «Zakopana pištola», Glenn Ford.

MALI OGLASI

TAKOJSNJO ZAPOSLITEV DOBIJO: mlada uradnica, dobra tipkarica, ki zna dobro nemščino in obvlada srbohrvaščino; dva 14-15 let stara vajenca kovača. Gospodarsko združenje, Ul. F. Filzi 8, tel. 37-808.

VESPE, lambrete 150-125, Benelli, Parilla, Rumi 125 tisoč lir, Harley Davidson, topolino A, topolino B in 1100 B v odličnem stanju dobite pri Maggio, Ul. Pascoli 22, tel. 55-530.

Za vedno nas je zapustil

Švab (Savi) Anton

Pogreb pokojnega bo danes ob 17.30 iz bolnišnice Sv. Marije Magdalene na domače pokopališče v Sv. Križu pri Trstu.

Žalujoča družina, sestre, brat in ostalo sorodstvo

Trst - Sv. Križ 15. julija 1958

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Kino na Opčinah
predvaja danes 15. t. m. z začetkom ob 18. uri, na prostem ob 20.30 Fox barvni film:
«NIAGARA»
IGRA MARYLIN MONROE

CELOTNA RAZPRODAJA - VSE POD CENO
zaradi obnove trgovine
„Grazia"
TRST, ULICA ROMA 3
DOBITE: ŽENSKE OBLEKE IN KRILA IZ SVILE IN BOMBAŽA, PERILO IZ NAYLONA IN SVILE, VOLNENE BOMBAŽNE JOPICE IN DRUGO BLAGO
Obiščite nas brez obveznosti in prepričali se boste!

SAMO LEPE BESEDE IN OBLJUBE SO PREMALO

Za hitro in učinkovito pomoč prebivalstvu Nadiških dolin

Posledice groznega neurja, ki je 21. junija povzročilo ogromno škodo v Beneški Sloveniji, nosijo samo že tako revni in nesreč vajeni kmetje

«Že 15 dni se obračam na vse ustanove, da bi dobil kakšno pomoč, a še vedno ni nobenega odgovora.» Tako je izjavil kmet iz Nadiške doline novinarju, ki je obiskal kraje, kjer je 21. junija najbolj divjalo neurje, ki je prizadejalo prebivalcem Nadiške doline ogromno škodo.

«Vi, ki pišete v časopise, napišite tudi, naj se nas oblasti spomnijo ne samo za davke in druge dajatve, temveč tudi sedaj, ko nam trda prede. Prvi dež nam lahko odnese še to, kar je ostalo od poslednjega neurja. In kaj bomo potem?» Pa se oglasi drugi kmet: «Tudi če me zapro, bom govoril resnico in zahteval pravico.»

Vse te besede niso bile izgovorjene z jezo, temveč z vdanostjo in žalostjo ljudi, ki so vajeni samo revščine in nesreč. Vendar je bilo v glasu nekaj odločnosti, ki kaže, da je tokrat mera potrpežljivosti polna.

Nesreča, ki jih je zadela 21. junija, je v glavnem znana vsem. Težki črni oblaki so se pojavili nad Kaninom in Matajurjem in močno je začelo grmeti. «Mislili smo, da je prišel sodni dan, tako je grmelo in se bliskalo, dokler ni začelo močno deževati.»

Nadiža, Ter in druge manjše reke in potoki so naenkrat narasli ter začeli drveti v dolino. Podirali so in rušili vse, kar so našli na poti: mostove, hiše, ceste, drevesa in polja.

Prav v tistih dneh so v Rimu sestavljali novo vlado. Fanfani je imel noč in dan seje z raznimi ministri in eksponenti političnih strank. Kdo je neki imel čas misliti na uboge Benečane, ki so itak vajeni trpljenja in revščine? Potem pa so bili še drugi dogodki, o katerih je bilo bolj zanimivo pisati: to so bile tekme za svetovno nogometno prvenstvo; razna lepotna tekmovanja, dogodki v Franciji itd. Kaj so bile proti temu, poplave v Nadiški dolini? To je bil pač dogodek krajevnega značaja: zadostovalo je, da so si prizadete kraje ogledali razni prefekti, ki so obljubili pomoč. To je bilo že dovolj. Kdo bi se še dalje ukvarjal s problemom in oživljal proteste in zahteve prizadetega prebivalstva, ki skoraj vsako leto doživlja isto nesrečo?

Toda Fanfanijeva vlada je sedaj sestavljena in vladni program je bogat obljub in lepih besed. Kaj bo storjeno za Nadiško dolino? Bo zopet vsa pomoč prizadetemu prebivalstvu nekaj kilogramov moke, testenin in morda še kakšna konserva?

Še danes so v vsej Nadiški dolini vidni znaki velikega neurja, ki je divjalo komaj dve uri, pa je vendarle povzročilo škodo od dveh do treh milijard lir. Takoj po Sempetru ob Nadiži se začenja opustošenje. Toda čim bolj se človek bliža Ahtenu in Stupici, tem bolj je razdejanje veliko. Ceste so sicer že nekoliko popravili in tudi mostove popravljajo, toda hiše so porušene, polja uničena in drevesa izruvana.

Tehnični uradniki še vedno popisujejo škodo, medtem ko se v odgovornih uradih zbirajo stotine in stotine pritožb in protestnih pisem.

To ni prva poplava v Nadiški dolini. Ni še nekaj let tega, ko je Malina močno narasla in odnesla nekaj vojaških avtov, ki so pripadali alpinski enoti, ki se je ob njenih bregovih ustavila za kratek počitek. Tokrat je bila zadeva resnejša. Najbolj je bila prizadeta občina Ahten. Razen hiš, ki so bile povsem porušene, je še 27 drugih hiš, ki so po mnenju tehničnih uradnikov hudo poškodovane ter je nevarnost, da se bodo porušile. 27 družin se bo moralo izseliti; toda kam? Zopet izseljevanje v tujino? Toda iz teh krajev se je vendar že izselilo v tujino vse, kar še lahko dela. Mladeniči in dekleta si služijo kruh v rudnikih in tovarnah v Belgiji, Franciji in Švici. Če odidejo še preostali, kdo bo na tej zemlji sploh še ostal?

Vprašanje je resno ter ga ne morejo rešiti nobene obljube in začasni ukrepi. Treba je ukreniti vse, da ne pride do novih poplav in zemeljskih plazov. Prebivalci so vse prerevni, da bi lahko prenesli nove povodnji in neurja. Reke in potoki pa grozijo že ob najmanjšem nalivu. Komaj nekaj dni je tega, ko se je nad Nadiško dolino ustavil temen oblak. «Že zopet bo po nas» so dejali ljudje in se preplašeni umikali v svoje domove. Zagrmelo je in se zabliskalo. Začelo je deževati, toda na srečo je bilo nevihte kmalu konec. Kmetje so si oddahnili. Tokrat jim je bila sreča bolj mila. Toda prihodnjič bo verjetno drugače...

—«»—

Čez 10.000 let vesoljni potop

Francoski znanstveniki, ki že dolgo proučujejo geofizične pojave na ledenem pokrivalu Groenlandije, predvidevajo, da bo čez 10.000 let prišlo do «vesoljnega potopa».

Do tega sklepa so prišli na podlagi zbranih podatkov o tem, koliko časa bi bilo potrebno, da bi se stopila ledena odeja tega velikanskega arktičnega otoka. Znanstveniki predvidevajo, da se bo morska gladina v tem primeru zvišala za kakih 10 m, spričo česar bi bile vse luke in obalna mesta po vsem svetu pod vodo.

—«»—

SLUSNI APARAT NA SONCNI POGON

Neko ameriško podjetje, ki izdeluje akustične pripomočke, je poslalo na trg nov aparat za ojačenje sluha. Vgrajen je v okvire navadnih ali temnih naočnikov, pogonsko energijo pa mu daje sonce. Silikonske celice delujejo po istem principu kot sončne baterije ameriške rakete Vanguard. V deževnih dneh prevzame delo silikonskih celic minaturna baterija, ki je tudi vgrajena v okvir.

Žena maršala Tita in žena predsednika Naserja sta obiskali tudi Ljubljano, kjer ju vidimo pred trgovino «Na-man» nasproti pošte (Foto: Seihaus)

OB 102. OBLETNICI ROJSTVA NIKOLE TESLE

Revolucionarni trofazni sistem

Zakladnica njegovih izumov še dolgo ne bo izčrpana

Komaj 115 let je minilo, kar je Place de la Concorde v Parizu kot prvi na svetu še enkrat veličastno zažarel, potem ko je sonce že davno zašlo in je na bregove Seine legel gost mrak. To je bil prvi eksperiment javne razsvetljave, ki sta ga izvedla francoski fizik prof. Deleuil in njegov asistent Dr. Archereau z 200 baterijskimi elementi in 11.000-svečno ogljeno obločnico. Kaj takega svet dotlej še ni videl, pa čeprav ni vedel, da sta omenjena učenjaka pri tem eksperimentu skoro omedlela od kislinskih hlapov, ki so hipoma napolnili vso barako z baterijskimi elementi. Baterijski elementi so bili tisti čas takorekoč edini praktično uporaben izvor električne energije, dasi so takratni fiziki — nasledniki Ampèra, ki je že sedem let počival v svojem grobu — že delali prve poskuse z vzbujanjem električnega toka s pomočjo magneta.

Gornji eksperiment na Place de la Concorde je trajal vsega 4 ure, toda stal je nič manj kot 12.000 frankov. Pozno za Volto, Amperom in topniškim častnikom Wernerjem Siemensom se je rodil Nikola Tesla in kaj mlad načel pota velikega Edisona. V času ko je dorašča in si nabiral znanja po raznih šolah in fakultetah, so starejši fiziki mukoma utirali pot električni energiji. Na žalost so pot ubrali v napačno smer in naleteli na prepreko, ki je ni bilo moč premostiti. Izdelani so bili prvi električni generatorji in prvi večji elektromotorji, toda istosmerni tok, kakršnega so proizvajali se ni dal transformirati dlje kot nekaj kilometrov daleč. Sicer pa je obstajala še vrsta drugih tehničnih problemov, ki jih je Tesla dobro poznal in zato pogumno utiral pot v povsem drugo smer — ki je kljub močnemu odporu takratnih fizikov in celo samega Edisona postala ideal vsega človeštva. Teslov trofazni sistem, njegova genialna zamisel o ustvaritvi vrtilnega polja in idealne možnosti za transformacijo in prenos električne energije na malone neomejene razdalje so v nekaj teh desetletjih napravili na področju tehnike pravcato revolucijo. Upoštevajoč zgodovinsko dejstvo, da noben izum pred Teslo niti najmanj ni odpiral poti k rešitvi vprašanja prenosa električne energije, lahko podvomimo, če bi se do današnjih dni mogel pojaviti nekdo drug, ki bi rešil to vprašanje. In kaj bi bilo potem? Svet bi bil danes povsem drugačen, posebno še, če abstrahiramo tudi vrsto drugih epohalnih izumov Jugoslovana Nikole Tesle, ki je poleg vsega prvi človek, ki se je znanstveno dokopal do velikih izsledkov brezžičnega prenosa električnega energije, ter s tem dal osnovo radiotehniki televiziji in novim področjem, ki jih je že davno nakazal, a jih niti dandanes še nismo v stanju uveljaviti.

Brez Tesla bi bil današnji svet zaostal za najmanj pol stoletja; a če upoštevamo, kaj pomeni svetu zadnjih 50 let razvoja, potem je to korak nazaj v dobo hlaponov, v dobo umazanih tovarn, črnih rudarjev, skratka v dobo bede in trpljenja. Pogonska energija, ki je osnova za industrijsko proizvodnjo je vselej odločilna pri razvoju industrijskih potencialov, in lahko rečemo, da je prav električna energija, a še precizneje rečeno — prav Teslov trofazni tok, tisti, ki je z industrijo vred osvajal in osvojil svet.

A da ni bilo Tesle? Ne bi bilo velikih elektrarn, saj brez možnosti prenosa energije na velike razdalje, le-te ne bi mogel nihče izkoriščati v tolikšni množini. Blagodejna svojstva električne energije bi uživali le posamezni predeli, medtem ko bi se industrija počasneje razvijala le tam, kjer obstajajo klasične možnosti za pogonsko energijo, t.j. v neposredni bližini železnice, ki je nujna za dovoz premoga ali pa v neposredni bližini malih elektrarn. Pri vsem tem pa bi bilo iluzorno misliti na tako ogromne industrijske kapacitete, s kakršnimi svet razpolaga danes v najbolj oddaljenih predelih spričo takorekoč neomejenih količin pogonske energije.

Danes električni daljnovodi, po katerih teče Teslov tok, prepletajo ves svet. Vanje se steka energija neštetih termo in hidrocentral. Ta energija z bogato razpredenim omrežjem si utira pot v najbolj zaostale in hribovite predele ter užiga luči celo v visokih hribovskih vaseh in postojankah. S Teslo in njegovim epohalnim izmumom je energija postala človeštvu del njegovega življenja in del kulture vsakega posameznika. Leta nam razsvetljuje prostore, nas greje in hladi, poganja nam vrsto hišnih in gospodinjskih pripomočkov, omogoča nam prenos žive besede, glasbe in slik, goni nam stroje in avtomate ter ustvarja vrsto dobrih, ki bi jih človek v potu svojega obraza zgolj ob pomoči pare, nafte in olja nikdar ne zmogel ustvariti.

Kako naj si brez te energije zamišljamo gigantsko proizvodnjo raznih gradiv, avtomobilov, motorjev in druge opreme, ki je vendar postala del našega življenja in njegove notranje lepote?

Sicer pa brez Tesle ne bi bilo niti radia in televizije. Teh najpomembnejših pridobitev znanosti in tehnike bi bili deležni v tolikšni meri verjetno šele pozni rodovi. Ne bi bilo niti vrste naprav in aparatur, za katere danes sicer že več ne vemo, da jih je ustvaril ali vsaj zasnoval Tesla, saj se ponašajo z vrsto drugih imen. Med te moramo šteti: posebno razne aparature za diatermijo, razne vrste visokofrekvenčnih transformatorjev, ki ne trpe železnih jeder ter se zato uspešno uporabljajo za kaljenje jeklenih legur, za ogrevanje plastičnih mas v predelovalnem procesu itd.

Nikola Tesla

Velika zakladnica Teslovih izumov pa še zdaleč ni izčrpana. Spomnimo se le na daljnosežne poskuse, ki jih je Tesla izvajal že 1898. leta, ko je brezžično upravljal dokajšen model ladje, ga poganjal, obračal, zaustavljal, prižigal na njem luči in zopet vodil nazaj v pristan. Danes govorimo sicer o dirigiranih projektilih, ki pa tega Teslovega izuma ne izkoriščajo tako kot je Tesla želel: v korist samega človeštva ne pa za njegovo uničevanje. Tesla sam je baje že davno izumil smrtonosne žarke, ki bi brez eksplozivov, topov in aviacije uničevale sovražnika, toda vse te strahotne iznajdbe je odnesel s seboj v grob, samo da jih ne bi kdo zlorabil proti človeštvu.

Brezžičen prenos energije, ki ga je Tesla že pred 50-leti utemeljil s poskusi, ko je na razdaljo 30 km brezžično poganjal elektromotorje in prižigal luči, še vedno pojmujemo le kot sanjavo bodočnost in ga skoro niti več ne omenjamo, ker mu še zdaleč nismo dorasli. Prav tako je šla v pozabo Teslova «mrzla elektrika» pa čeprav predstavlja največje veličastje in triumf njegove genialnosti. Zdi se, da je svet še vedno starckopiten in si raje izmišlja razne vrste svetil in svetlečih teles, ko je iste Tesla že davno odpravil, saj je to svetloba prostora, ki nima nobene zveze s slepečim žarjenjem.

MILOS MACAROL

—«»—

Hladne počitnice

«Prihodnje leto pojdite na počitnice na Južni tečaj!» delajo reklamo ameriške potovalne agencije in pripominjajo, da so že pripravljena letala in ladje za prevoz na to novo izletniško točko.

V bližini starega oporišča znamenitega kapitana Scotta bodo postavili kurjene udobne barake za turiste. Od tod bodo odhajali le-ti na izlete v okolico. Tudi srečanj z domačini, živečimi na Južnem tečaju, ne bo manjkalo. Potovalne agencije še posebej poudarjajo, da se turistom, ki se bodo odločili za potovanje, na Južnem tečaju ni bati nahoda, ker baje podnebje v tem delu sveta uničuje vse klice influence! Pač pa turisti ne bodo smeli loviti severnih medvedov in drugih redkih živali.

VPRAŠANJE, KI SE POSTAVLJA OB VSAKOLETNEM ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Zakaj polovica francoskih staršev pošilja svoje otroke v tehnične šole

Anketa, ki jo je izvedel urad za statistične podatke, je pokazala prepričanje staršev, da se bodo njihovi otroci najbolje uveljavili v tehničnih poklicih

Konec šolskega leta prinaša staršem vedno skrbi, kam z otroki, ki so končali to ali ono šolo. Te skrbi so tem večje danes, ko je vprašanje primerne zaposlitve, ne samo vprašanje pravilne izbire, temveč še bolj vprašanje, če bo otrok v novem poklicu našel zaposlitev. Lahko, da se je na primer izučil za mehanika ali mizarja, ali pa da je napravil že več študija in končal celo univerzo. Kdo mu zagotovi, da bo po opravljenem študiju dobil službo? Že pri nas je ta problem zelo pereč. Uradni statistični podatki kažejo, da se je v teh povojnih letih izselilo v tujino prav največ mladine, ki ni našla doma primerne zaposlitve. In tudi v tujini se verjetno ne uveljavlja v svojem poklicu, temveč je morala zgrabiti za delo, ki ga je dobila in ki ji materialno najbolje ustreza.

Zanimivo bo zato za naše starše vedeti, kako se drugi narodi odločajo pri izbiri poklicev za svoje otroke. Polovica francoskih staršev in njihovih otrok je mnenja, da so tehnični poklici danes najboljši ter nudijo otrokom najlepšo bodočnost. Do teh ugotovitev je prišel francoski urad za statistične podatke, ki je dobil na svojo anketo glede izbire poklica že navedeni odgovor.

Anketa je pokazala, da si 50 odstotkov francoskih staršev želi, da bi se njihovi otroci uveljavil v tehničnih poklicih, ker mislijo, da bi se v le-teh najbolje uveljavili ter da bi se čutili tudi najbolj srečne. V tem smislu je odgovorilo tudi 47 odstotkov dijakov, ki so končali srednjo šolo.

Pa poglejmo za katere poklice so se odločili:

Fantje: za radio-elektrotehnike, inženirje, letalske, tehnične risarje.

Dekleta: za prodajalke, frizerke, stenodaktilografke, učiteljice in profesorice.

Starši (fantov): za inženirje, učitelje, radioelektrotehnike, tehnične risarje, in kmetijske izvedence (v primeru da so bili starši kmetje).

Starši (deklet): za učiteljice, knjigovodkinje, in stenodaktilografke.

Kar se tiče deklet je bilo 27 odstotkov staršev mnenja, da bi morala dekleta nadaljevati svoj poklic tudi potem, ko bi se poročila in imela otroke. Po njihovem mnenju, je takšna žena bolj samostojna ter je tudi harmonija v družinskem življenju večja.

Kdaj se francoski otroci odločijo za svoj bodoči poklic? Statistična anketa je zopet pokazala, da se to dogaja v treh različnih starostnih dobah:

Med 13. in 14. letom, ko končata fant ali dekle nižje srednje ali strokovne šole. Takrat se fant ali dekle odločita za poklic, pri katerem je potrebna še vajenska doba. V tem času obiskujejo razne tečaje za vajence, ki so lahko privatni ali pa tudi državni. Lahko pa gredo tudi v tehnične šole, ki so po večini privatne in za katere morajo opraviti sprejemni izpit.

Med 15. in 17. letom, ko sta fant in dekle v glavnem opravila višje srednje šole. Tedaj se lahko odločita za vstop v posebne tehnične šole ali posebne državne strokovne šole. Vstop v te sole je možen vedno na osnovi natečajev.

Po opravljeni maturi ali zrelostnem izpitu se fant ali dekle lahko odločita za nadaljnji študij na univerzi. Na razpolago imata izbiro tehničnih ali znanstvenih študijev, za dekleta pa je pripravna umetnostna akademija.

Dijak, ki se je torej odločil za tehnični poklic, ima torej v Franciji trojno izbiro: nižje tehnične šole, industrijske šole in strokovne šole. Preden se odloči za eno od teh, si mora biti seveda na jasnem, če mu ta poklic ustreza in če je zanj tudi fizično sposoben. Urad za statistične podatke, ki je vodil anketo, je prišel do zaključka, da bi se moral vsak dijak podvreči prej psihološkemu pregledu, ki bi pokazal, kaj bi bil najbolj sposoben. Po podatkih ankete so za tehnične poklice bolj primerni dijaki, ki so pokazali nadarjenost za konkretne predmete in ki niso pokazali nikoli veselja za literaturo. Strokovne šole naj bi bolj ustrezale fantom, ki so pokazali vedno veselje za ročno delo, medtem ko bi bila srednja tehnična šola primerna za fanta, ki ima kritičen duh in ki je priden na delu.

Zaključek ankete je torej, da se starši in otroci v Franciji vedno bolj navdušujejo za tehnične poklice, ker vidijo v teh večjo in boljšo bodočnost za svoje otroke.

—«»—

Alberto Sordi in Marisa Allasio v nekem prizoru v najnovejšem filmu, ki ga sedaj snemajo v Benetkah: «Benetke, luna in ti»

Umazano morje

Morja in oceani so čedalje bolj umazani. Sirno morje, ki je videti tako čisto in bistro, čedalje bolj onečejajo odpadki goriva, posebno še mazuta in petrolejskih derivatov.

Ta pojav vznemirja strokovnjake za morsko favno, ljubitelje narave in direktorje velikih morskih kopališč. Nekopališč ob britanski obali je na primer voda že tako umazana, da je kopanje skoroda onemogočeno.

Kje tiči vzrok tega?

V tem, da so stari parniki uporabljali premog kot pogonsko gorivo. Toda medtem, ko je premog pri raznih napravah na kopnem — kjer ni težko avtomatično menjati rešetk pod kotli in kjer lahko s kombinacijo raznih vrst premoga pridobijo precej goriva — bil in je še uporaben, pa je v mornarici drugače.

Tam je tekoče gorivo idealna rešitev. Natovorijo ga z običajnimi cevmi, ga naložé v rezervoarje in to gorivo v glavnem izgori brez slehernih komplikacij, brez pepela in podobnih odpadkov.

Toda ta problem ima še drugo plat. Iz raznih razlogov pride vsako leto v morsko vodo več tisoč ton petrolejskih odpadkov.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s tem problemom, ugotavljajo, da velike količine teh petrolejskih odpadkov zelo slabo vplivajo na življenje morske favne in čedalje bolj onemogočajo kopanje v morju.

Strokovnjaki raznih dežel so sestavili seznam odpadkov, ki so še posebno «nevarni» za morsko vodo. Pravijo, da morsko vodo najbolj onečejajo odpadki od goriva iz rezervoarjev, ki jih s črpalkami spuščajo v morje.

Zato strokovnjaki predlagajo, da bi na ladjah napravili posebne cisterne, v katere bi zbirali te škodljive odpadke. Le-te bi mogli kasneje, ko bi ladja prispela v pristanišče, predelati ali odvreči v posebni «dovoljeni» coni.

O magnetizmu naše Zemlje

Obstoj zemeljskega magnetnega polja, ki obkroža naš planet in se razprostira daleč v prostor, je že davno poznan, vendar pa do danes še nimamo povsem ustreznega tolmačenja tega pojava. Odkar so izstrelili umetne satelite, se je začelo novo razdobje v proučevanju tega pojava in upravičeno moremo pričakovati, da bo to vprašanje dokončno razčiščeno se v teku geofizikalnega leta.

Poleg splošno znanega dejstva, da igla magnetnica kaže v smeri sever-jug, obstajajo tudi nenavadni geofizikni učinki. Naelektreni delci atomov prihajajo s Sonca v naše ozračje in se «zbirajo» pretežno okrog severnega in južnega zemeljskega magnetnega pola. Zaradi tega se na teh področjih pogosto pojavlja polarni sij. Podobno se dogaja tudi z žarki, ki prihajajo k nam iz daljnega vsemirja. Poleg tega je pripisati magnetnemu polju tudi to, da s plimo in oseko nastajajo slaba električna gibanja. Podobni pojavi se dogajajo tudi v atmosferi, v njenih gornjih plasteh, le da so tam električni tokovi znatno močnejši.

Prve zapiske o magnetizmu Zemlje je leta 1190 objavil profesor pariške univerze, Neckam. V 13. stoletju je P. Peregrinus prvi ugotovil dva različna pola, ki se odbijata. V njegovi dobi so bili mnenja, da ima zvezdnato nebo svoje magnetske pole, ki usmerjajo magnetno iglo. Leta 1600 je Gilbert dokazal, da je magnetizem lastnost Zemlje kot celote in da magnetni poli leže v bližini zemljepisnih polov. Leta 1701 je sloviti astronom Haley izdelal prvo magnetsko karto.

Že za časa Gilberta se je domnevalo, da magnetno polje nastaja zaradi nekih procesov v zemeljski notranjosti. Do 18. stoletja so bili prepričani, da magnetizem more obstajati samo kot «trajno magnetiziranje» nekaterih železnih rudnin in železa samega. Toda ko so ugotovili hitre spremembe, ki včasih nastajajo, tedaj so morali opustiti to domnevo. Vse sodobne teorije pravijo danes, da je naša Zemlja dejansko ogromen elektromagnet, to pa pomeni, da je njen magnetizem povezan z gibanji električnega toka.

Pod zunanjo skorjo, ki je debela okrog 35 km, se v notranjosti razprostira notranja plast do 2.900 km v globino. Končno imamo središče s 3.500 km dolgim polumerom. To jedro je tekoče in ga sestavljajo težke kovine, nikelj in železo. Ta tekoča obla prav gotovo ni negibna, ampak se v njej mešajo in prepletajo toplejše in hladnejše plasti. Vsa ta gibanja v notranjosti naše Zemlje povzročajo magnetno polje. Toda tak mehanizem bi prenehal delovati že po nekaj tisoč letih. To pa pomeni, da obstaja nekaj, kar ga vzdržuje, ali pa je do neke mere drugačen, kakor si ga predstavljamo. Dragocene podatke o moči in spremembah zemeljskega magnetnega polja, nam bodo nudili umetni sateliti in rakete, ki jih izstreljujejo v jonosfero.

— Knjigo pritožb, prosim!
— Od katerega avtorja, prosim?

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Sončenje pri otrocih

Ni živega bitja, ki bi se lahko razvilo brez delovanja sončnih žarkov. Dokaz za to vidimo v naglem oživetju narave spomladi, ko ogrevajo zemljo prvi sončni žarki. Da je sonce glavni vzrok rasti in razvoja ne samo rastlin, ampak tudi živali, je znanstveno dokazano na neštetih primerih; od dveh vrst poskusnih živali iste vrste in iste starosti, ki uživajo enako hrano in enako nego, se bo pravilno razvijala in rastla le tista skupina, ki živi na svetlem, medtem ko bo skupina, ki živi v temi, le nekaj časa klavrno živela ter bo končno poginila.

Ker je tudi otrok bitje, ki se razvija in raste pod podobnimi naravnimi zakoni kot druga bitja, velja tudi zanj sončna energija, poleg hrane, za osnovni predpogoj rasti in razvoja. Iz tega sledi, da je sonce otroku neobhodno potrebno. Ta potreba je tem večja, čim bolj otrok raste in če je slab.

In res, sonce lahko majhnega otročka povsem zaščiti pred rahitisom, na videz sicer mnogokrat nedolžne bolezni, ki pa odpira vrata drugim težjim obolenjem. Prav tako nudi sončenje otroku ob dobri prehrani zaščito pred malokrvnostjo, boleznijo, za katero se često skrivajo najrazličnejša druga obolenja, neredko tudi tuberkuloza. Za povečanje odpornosti proti tuberkulozi predstavlja sončenje eno izmed najodličnejših sredstev. So otroški zdravniki, ki menijo, da povečava sončenje tudi odpornost do nelezljivih otroških bolezni. Na vsak način drži, da otroci, ki so se med letom stalno sončili, pozimi le redko obolijo za prehladom in gripo.

Razen zdravim otrokom je sončenje potrebno tudi tistim otrokom, ki so preboleli kako bolezen. Zlasti velja to za prebolelo gripo, oslovski kašelj ter vodene koze. Ker pa po teh obolenjih organizem močno oslabi, je treba pri sončenju biti previden, najbolje je pa, če se starši o potrebi in načinu sončenja predhodno posvetujejo z zdravnikom.

Kakor sončenje ugodno deluje na preprečevanje rahitisa, tako tudi vpliva na njegovo zdravljenje. Pod vplivom naravnih ultra-vijoličastih žarkov se hahitične kosti tako rekoč popolnoma prerodijo in s temi spremembami so povezane tudi spremembe na ostalem organizmu. Po zdravljenju s sončnimi žarki postane rahitičen otrok živ, vesel in gibčen; razumljivo, saj so se mu poleg kosti okrepčile tudi mišice. Malokrvni otroci bodo po zdravljenju s sončnimi žarki kmalu izgubili bledo barvo in polagoma bodo pridobivali tudi na teži. Vendar pa to ne pomeni vedno, da sončenje pomaga pri vsakem primeru malokrvnosti, kajti malokrvnost je pogosto le zunanji znak neke druge skrite bolezni.

Med otroškimi obolenji, ki jih povzroča tuberkuloza, jih je veliko, ki se lahko s sončenjem znatno izboljšajo, toda vedeti moramo, da jih je tudi precej, ki se s sončenjem poslabšajo. Na splošno lahko rečemo, da je sončenje koristno le pri lahkih oblikah otroške tuberkuloze. Sem spada predvsem tuberkuloza podkožnih žlez, zlasti škrofuloza, ki se po sončanju mnogokrat zelo izboljša. Kar se tiče tuberkuloze pljučnih žlez, je pri sončenju potrebna previdnost. Vedeti moramo, da je tuberkuloza pljučnih žlez samo sestavni del tuberkuloznega obolenja na pljučih, ki se je pa trenutno pamirilo. Nepotrebno sončenje bi v takih primerih bolezenski proces le poslabšalo. Če se lahko v določenih primerih otroci s tuberkuloznim obolenjem pljučnih žlez sončijo, lahko odloča le zdravnik, ki pozna otrokovo bolezen. Koristno pa je sončenje pri tuberkulozi kosti, sklepov ter trebušne mrene. Vendar pa spada vse to med specialno zdravljenje, ki ga odreja zdravnik. Vprašanje sončenja otrok, ki imajo pljučno tuberkulozo, je izredno važno, kajti tu so se delale in se še vedno delajo zlorabe in napake. Zato ni čudno, da pride pri pljučni tuberkulozi po sončenju do razočaranja: mesto izboljšanja bolezni, pride poslabšanje. To poslabšanje se kaže v povišanju telesne temperature, v težavah pri dihanju, pomanjkanju apetita, nespečnosti in splošnem slabenju.

Sončenje tudi ni priporočljivo otrokom, ki so oboleli za prebavnimi motnjami. Samo po sebi se tudi razume, da se ne sme sončiti nobeden otrok, ki ima povečano telesno temperaturo.

Iz navedenega je razvidno, da vprašanje sončenja pri otrocih, zlasti velja to za tuberkuloznega otroka, ni preprosto in da se da pravilno reševati le s posvetovanjem z zdravnikom.

Dr. S. B.

Goriško-beneški dnevnik

V Ronkah sestanek predstavnikov «Socialistične zveze»

Levičarske stranke zahtevajo takojšnji razpis občinskih volitev

Demokristjani pa se jih otepajo in želijo, da bi še nadalje upravljal občino prefekturni komisar

Pretekli teden so se sestali v Ronkah predstavniki volilne zveze «Socialistična zveza», v kateri so včlanjeni socialisti ki nastopajo složno na upravnih volitvah v tej občini, ki je za Gorico in Tržičem na tretjem mestu v goriški pokrajini. Predstavniki «Socialistične zveze» so izdali proglas, v katerem obravnavajo položaj v občini, v kateri gospodari že štiri mesece prefekturni komisar in ki je brez izvoljenega občinskega sveta že od lanskega decembra. V proglasu je rečeno, da bi bile morale biti občinske volitve tri mesece po razpustu občinskega sveta, kot določa zakon, da pa jih ni hotela prefektura razpisati, češ da bi občinske volitve motile potek politične volilne kampanje za obnovo parlamenta. V proglasu je ugotovljeno, da je bila Krščanska demokracija tista, ki ni hotela in ki noče volitev, ker so se volivci v Ronkah zelo jasno opredelili za levičarske stranke.

V občini obstajajo nekateri zelo važni nerešeni problemi, nadaljuje proglas, kot družinski davek, vodovod, regulacijski načrt, občinsko električno podjetje, ki jih ne more in ne sme rešiti prefekturni komisar. Zaradi tega je nujno, da prefektura razpiše čimprej občinske volitve in te ne bi smele biti v zimskih mesecih, ko je volilna propaganda iz razumljivih razlogov otežkočena. Nato nadaljuje proglas s pozivom socialnim demokratom in neodvisnim, naj se pridružijo levičarski listi, ki ji je pri srcu rešitev važnih problemov v občini, in naj se nadaljujejo zavezništva s Krščansko demokracijo, ki jih je do sedaj samo izkoriščala. Predstavniki «Socialistične zveze», zaključuje proglas, bodo napravili vse potrebne korake pri državnih oblasteh za razpis volitev in se bodo za to obrnili po ustrezno pomoč na parlamentarce naprednih strank.

Proglas, ki smo ga tu podali v kratkem, je zelo nejasen. Ronke so že preveč mesecev brez izvoljenih predstavnikov in vse posle vodi prefekturni komisar, človek, ki kljub vsem zmožnostim ne more natančno poznati nujnih problemov kraja. Na vseh občinskih volitvah sta se v Ronkah predstavili samo dve listi: v prvi so nastopali socialisti in komunisti, v drugi pa vsi ostali od desničarjev do socialdemokratov. Vedno je levičarska lista izgubila za nekaj desetin glasov, pri več kot 6000 veljavnih glasovih. Na nedavnih državnih volitvah pa so socialisti in komunisti dobili, zlasti zaradi velikega napredovanja socialistov okrog 140 glasov več kot vse ostale stranke skupaj, kar pomeni, da bi morali dobiti na prihodnjih občinskih volitvah občino v svoje roke. To seveda ni pogodu Krščanski demokraciji, ki je do sedaj vedrila in oblačila in ki bi v primeru zmage levičarjev v Ronkah izgubila čez nekaj let tudi monopol v bližnjih občinah, zlasti Staranzanu in Foljanu-Redipulji, kjer obstaja precejšnje ravnotežje političnih sil. Poleg tega pa so Ronke sorazmerno s prebivalstvom najbogatejša občina v pokrajini in dobra levičarska uprava bi dvignila ugled levičarskih strank v vsej pokrajini.

Demokristjani torej ne marajo volitev in zaradi tega pritiskajo na državne oblasti, naj obdržijo prefekturnega komisarja toliko časa, dokler ne pozabijo prebivalci odgovornosti demokristjanskih prvakov za občinsko krizo v Ronkah. Socialdemokrati pa, ki so na prejšnjih volitvah nastopili skupno z demokristjani, so danes v kočljivem položaju, ker se morajo po eni strani pokoriti osrednjemu vodstvu glede sodelovanja z demokristjani, po drugi pa nočejo pozabiti prepirov, ki so jih imeli z istimi demokristjani, za katere so bili izdajalci in bedaki, ker niso bili z njimi složni glede nekaterih občinskih problemov. Demokristjani skušajo tudi izvesti volitve v zimskem času, ko imajo na razpolago dvorane in zakurjene prostore, medtem ko nimajo levičarske stranke toliko finančnih sredstev, da bi si dovolile drago propagando. Zaradi tega in zaradi spoštovanja ljudske volje je nujno, da se prefektura odloči in da razpiše čimprej občinske volitve v Ronkah.

—«»—

Zborovanje PSI v Gradiški

Na nedeljskem zborovanju pokrajinskega odbora socialistične stranke, ki je bilo v Gradiški, je tajnik Vittorio Semola orisal prisotnim resolucijo zadnjega zasedanja centralnega komiteja stranke, posebno glede odnosov, ki so jih zavzeli socialisti do nove Fanfanijeve vlade. Po živahni debati so člani pokrajinskega odbora soglasno odobrili strankino linijo glede opozicije do nove klerikalno - socialdemokratske vlade, ker ni ta vlada nič drugega (čeprav nekoliko omiljeno) kot nadaljevanje sredinskih vlad, ki niso bile v vseh povojnih letih zmožne rešiti najnujnejša vprašanja v državi.

Nato so člani pokrajinskega odbora soglasno sprejeli sklep, naj se vodstvo stranke in njeni parlamentarci odločno zavzamejo za to, naj se v letu 1959 ustanovi avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina s posebnim statutom.

—«»—

Interpelacija pokrajinskih svetovalcev KPI

Pokrajinski svetovalci KPI so poslali pokrajinskemu predsedniku interpelacijo glede gradnje namakalnih naprav na področju krminsko-gradiškega polja. Kakor je znano, gradijo te dni glavni namakalni kanal pri mostu 9. avgusta. Tako se sedaj od leta 1954 dalje gradi glavni namakalni kanal, ne da bi se gradili stranski kanali. Zaradi počasnosti gradnje namakalnih naprav, kar ni v skladu s pričakovanimi praktičnimi uspehi, ki naj bi se čimprej dosegli, se bodo stroški za amortizacijo zelo povečali. Zaradi tega so tudi povišali konzorcijski prispevek za namakanje, ki je znašal leta 1951 okoli 6500 lir za hektar. Bredv

vest, da bodo stroški za gradnjo vsega namakalnega sistema (vštevši električno centralo in amortizacijo) na področju 8000 ha znašali tri milijarde 600 milijonov lir.

Interpelantje zahtevajo, naj država poveča svoj prispevek konzorciju.

—«»—

Dva nova obrata

Goriški župan, predstavniki uprave državnih gozdov, urada za delo in drugi so si včeraj ogledali delovišči ob levem bregu Soče pri mostu IX. avgusta ter v pevmski drevesnici. Pri Soči bodo posadili 1500 dreves na občinskem zemljišču, da povečajo njegovo vrednost. Drevesca bodo pripeljali iz San Vita pri Tilmentu. V tem obratu, ki posluje delno z državnim delno pa z občinskim denarjem, bo za dobo štirih mesecev zaposlenih 20 delavcev.

V drevesnici v Pevmi pa so ustanovili obrat s 15 delavci in delavkami za dobo 4 mesecev. Pomagali bodo olepšati področje, na katerem bodo v kratkem pričeli graditi 110 stanovanj INA-Casa.

—«»—

NESREČA V UL. CARSO

Mati in sin padla z motociklom

V nedeljo se je 45-letna Marija Krištjančič, vdova Kraus, rojena v Renčah in sedaj bivajoča v Ul. S. Antonio 6 v Gorici, peljala s svojim motociklom po Ul. del Carso. S seboj je imela tudi 10-letnega sina Feliksa. Nesreča je hotela, da ji je na gramozu spodrsnilo. Nekatere osebe, ki so videle nesrečo, so jima takoj priskočile na pomoč. Poklicali so tudi rešilni avtomobil Zelenega križa, ki ju je odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so njej ugotovili zlom leve piččali, zaradi katerega se bo morala zdraviti 20 dni, sinu pa poškodbe na levem kolenu, ki se mu bodo pozdravile v petih dneh.

—«»—

RES DOBER RIBOLOV

12 kg težko postrv ujel v Bači pri Podmelcu

Goriški ribič Ermanno Mazzolini, uslužbenec tržaške podružnice Banco di Napoli, je v nedeljo dopoldne ujel v Bači pri Podmelcu 12 kg težko postrv, ki je bila dolga 1.15 m. Mazzolini je odšel v zgornjo Sočko dolino s propustnico. Vrgel je trnek in obstrmel: lastnim očem ni mogel verjeti, da se je nanj ujela ogromna postrv, dolga nad en meter. Spopadel se je z njo z vso tehniko, ki je morda še nikoli ni tako tankovestno spoštoval kot tokrat. Slo mu je za to, da bi spravil žival na suho in da bi jo pokazal svojim prijateljem, ki najbrž še niso videli nič podobnega. Kakšno uro je trajal boj. Žival se je skušala trnka osvoboditi, toda Mazzolini jo je vodil sem ter tja, dokler je ni potegnil iz vode.

Svoj plen je v nedeljo razkazoval številnim radovednežem v baru «Tricorno», kjer so se lahko prepričali, da ribiči ne lažejo, ko pripovedujejo svoje dogodivščine.

—«»—

Nesreča motociklista

V Kaprivi se je včeraj ob 20. uri prevrnil 39-letni motociklist Adelmo Grion. Pretresel si je možgane in se potolkel po glavi. Sprejeli so ga v bolnišnici Brigata Pavia.

Pokrajinski kongres PSDI

Zagovarjajo razširitev sodelovanja z demokristjani

Poudarjajo tudi potrebo po socialistični združitvi

V nedeljo je bil 9. pokrajinski kongres PSDI iz Gorice, na katerem je bilo okoli 50 delegatov. Izvolili so novo pokrajinsko vodstvo s sledečimi odborniki: Kalini, Candussi, Cidin, Cioli, Clemente, Devetag, Dorni, Fontana, Tossut, Zucali.

Politično poročilo je imel prejšnji pokrajinski tajnik prof. Zucalli, ki je govoril predvsem o sodelovanju PSDI v vladi. Rekel je, da je bil sklep o sodelovanju v vladi sprejet z večino glasov izvoljenih strankinih organov in da članstvu ne preostaja drugega, kot da iznad obsežnega prepričanja podpira delovanje predstavnikov PSDI v vladi za modernizacijo državnih ustanov. Prav gotovo se bo lahko napravilo marsikaj v okviru sedanje enotnejše vlade, čeprav si ne smemo domišljati, da bomo temeljito rešili vsa državna vprašanja. Tega ne bomo mogli doseči zaradi notranjih nasprotij Krščanske demokracije.

To pot je bilo treba izbrati, ker je PSI odklonila predlog, da se z ostalimi strankami demokratične levice prisili KD k izbiri.

Kongres je sprejel resolucijo, v kateri se v glavnem odobrava delovanje stranke in se izraža želja, da se bodo programski načrti uresničili s politiko socialnih reform, kar je glavni namen sodelovanja v vladi. Če se ta politika ne bo izvajala, naj se gre v opozicijo. Zahteva se sodelovanje PSDI s KD v vseh državnih, pokrajinskih in občinskih organih, obenem se pa poudarja nujnost, naj se ne zamujajo prilike za uresničitev socialistične enotnosti na podlagi spoštovanja načel socialistične internacionale.

Predstavniki tržiške sekcije so predložili resolucijo, v kateri zahtevajo od parlamentarcev PSDI, naj se pobrigajo, da se reši kriza, v kateri je ladjedelnica.

—«»—

Nesreča na kopanju

V nedeljo je šel 10-letni Silvano Brumat iz Ul. Campi 49 na kopanje v občinsko kopališče v Ul. Bagni. Najprej je nekajkrat zaplaval po bazenu, potem pa se je odločil skočiti s skakalnice. Pri tem pa je imel precej smole, ker je z brado udaril ob dno. Prvo pomoč so mu nudili uslužbenci kopališča, pozneje pa so poklicali rešilni avtomobil Zelenega križa, ki ga je odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia. Zdravnik ga je obvezal in poslal domov. V nekaj dneh bo ozdravel in se bo lahko spet kopal, toda z nekoliko večjo mero previdnosti.

—«»—

Padec otroka

Včeraj zjutraj je 21 mesecev stari Maurizio Blasutti iz Ul. Lunga 2 padel na stopnicah lastnega stanovanja in zadobil močan udarec na glavi. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Čudni primer Daniela Gordona», G. Nader in C. Borches, cinemascope.

VITTORIA. 17.15: «Obtožena umora», B. Laage in F. Vilar.

MODERNO. 17.00: «Operacija Walkira», o uporu nemških oficirjev proti Hitlerju 20. julija 1944.

VERDI. Zaprto zaradi letnih počitnic.

CENTRALE. Zaprto zaradi letnih počitnic.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Cristofoletti, Travnik 14, tel. 29-72.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 32,6 stopinje, najnižjo pa 17,6 stopinje.

V nedeljo 20. julija bodo NA PRAZNIKU OB DOBERDOBSKEM JEZERU ob 16. uri nastopili

VESELI PLANŠARJI
IZ LJUBLJANE

godba iz Ronk in Doberdoba
moški pevski zbor iz Doberdoba
ter instrumentalni kvintet iz Doberdoba

Sledi ples — Preskrbljeno bo za jedačo in pijačo — Pridite!

Majska suša ni bila tako usodna

Predvidevajo pridelek 130.000 stotov žita

Najvišji hektarski donos v Fossalonu: 60 stotov

Letošnji pridelek žita ne bo tako slab, kakor so kmetijski strokovnjaki predvidevali. Popravil se je po dežju, ki je prišel v maju po dolgotrajni suši. Ta dež je blagodejno vplival na ves pridelek žita v naši pokrajini. Strokovnjaki so sedaj mnenja, da bomo na področju naše pokrajine letos pridelali približno 130 tisoč stotov žita, to je kakih 4000 stotov manj kot lansko leto. Na dobrih njivah, kakršne so v Fossalonu, Isoli Morosini, Versi, Romansu, Medeii in Villessah, bodo pridelali povprečno po 35 do 38 stotov na hektar, najvišji hektarski donos v teh krajih pa znaša tudi do 50 ali celo 60 stotov. Slabši je pridelek na ostalih njivah, kjer je gramozna podlaga. Na teh njivah znaša hektarski donos 20 do 24 stotov. Pokrajinsko povprečje bo po predvidevanjih strokovnjakov 27-28 stotov na ha. Najbolj razširjena vrsta je «San Pastore», zelo pa se širi vrsta «Produttore», ki daje celo boljši pridelek.

Goriška pokrajina bo morala letos prispevati na podlagi uredbe o obvezni oddaji žita 45.000 stotov, razdeljenih med vse pridelovalce. Vsakdo bo moral oddati po 10 stotov na vsak hektar zemlje, ki jo je posejal z žitom. Za vsak stot bodo kmetovalci prejeli po 6700 lir. Za prostovoljno oddano žito pa bodo prejeli na račun po 6000 lir za stot.

POZOR!

JULIJ

PITASSI

OBLEKE ZA VSE

MOŠKE - ŽENSKE - OTROKE

OGROMNA IZBIRA

DOBRA KAKOVOST IN NIZKE CENE

OBIŠČITE NAS

PITASSI

GORICA, KORZO VERDI 38

Slovensko narodno gledališče iz Trsta

gostuje v sredo 16. julija ob 20.30 v Standrežu na dvorišču konsumne gostilne s komedijo tržaškega pisatelja Josipa Tavčarja

PRIHODNJO NEDELJO

V soboto 19. julija ob 20.30 pa s komedijo

NAŠI LJUBI OTROCI

Ob sodelovanju pevskih zborov in številnega občinstva

Velik uspeh kulturne prireditve ob 60-letnici PD «Slovan» iz Padrič

Najstarejšemu in ustanovnemu članu Jožetu Grgiču so podelili diplomo - Nastopilo je pet pevskih zborov in godba iz Brega

Prostor, kjer je bila v nedeljo proslava ob 60-letnici ustanovitve prosvetnega društva «Slovan» v Padričah, je tak, da ga zlepa ni moč najti v kaki drugi vasi našega področja. Ljudje, ki so prišli popoldne ob najhujši vročini v Padriče, so bili prav prijetno presenečeni, ko so zavili v hladen hrastov gozdič, pravzaprav raven travnik, na katerem rastejo v primerni razdalji hrastova drevesa, saj je bilo v senci prav prijetno, zvečer pa skoraj hladno.

Med drevesi je bil postavljen «brjar», takoj za njim pa so domačini napravili oder, nad katerim je bila društvena zastava in velik napis z letnicama, ki sta označevali življenjsko dopo prosvetnega društva «Slovan». Naokoli je bilo več kioskov, v katerih je bila na razpolago jedača in pijača, poleg «brjarja» pa je bila miza, okoli katere so se utaborili člani godbe iz Brega.

Proslava se je začela točno ob 17. uri, in sicer potem, ko se je okoli «brjarja» zbrala velika množica vaščanov, ljudi iz sosednjih vasi (prišli so tudi iz devinsko-nabrežinskega in miljskega predela) ter meščanov. Na odru so se najprej zvrstili domači pevci, potem pa je dolgoletni član društva in sedanji predsednik Rafael Grgič pozdravil vse prisotne, vsa društva, ki so se odzvala vabilu na sodelovanje pri proslavi, ter prisotne predstavnike prosvetnih zvez iz Trsta.

Potem ko se je predsednik poklonil spominu umrlih članov ter se zahvalil vsem, ki so in ki še delajo v okviru društva, je poudaril, da bi lahko društvenem delovanju v šestdesetih letih njegovega obstoja spisali celo knjigo, saj ima društvo bogato zgodovino. Začelo se je z ustanovitvijo pevskega zbora, potem so uredili čitalnico, imeli so dramske skupine, ustanovili so tamburaški odsek in imeli nič koliko vrtnih veselic, kulturne in zabavne večere itd.

Ob zaključku svojega govora se je predsednik obrnil do mladine, «kajti bodočnost je v vaših rokah. Oprimite se s še večjo vnemo dela na kulturno-prosvetnem področju, pri čemer naj vam bo za vzgled delo vaših prednikov», je zaključil tov. Rafael Grgič, ki je za svoje preproste, a tehtne besede žel priznanje vseh prisotnih.

Mešani pevski zbor prosvetnega društva «Slovan» iz Padrič

Sledila je podelitev diplome najstarejšemu in ustanovnemu članu društva Jožetu Grgiču, ki sta mu članici zbora izročili šopek nageljnov in diplomo, medtem ko se mu je predsednik zahvalil ter mu čestital k njegovemu jubileju.

Prosvetno društvo «Slovan» je nato pozdravil in mu čestital predstavnik Slovensko-hrvatske ljudske prosvete Franc Gombač, za njim pa predstavnica Slovenske prosvetne zveze tov. Tončka Čok. «Sama sem bila prica», je dejala tov. Čokova, «vaši vnemi v kulturnem življenju in to ob najhujši preizkušnji, ob rojstvu fašističnega divjanja. Skupaj smo prepevali in igrali in skupaj nastopali. Ni vas zlomilo. In ko je prešla najhujša vihra, ste se zopet zbrali in zaživeli kulturno življenje okoli vašega prosvetnega ognjišča.

Leto za letom so se vrstili uspehi vašega enotnega prosvetnega dela. Želimo, da bi se v bodočnosti to še krepkeje razmahnilo, česar smo si gotovi zaradi vaše vztrajne prizadevnosti.

Želeli bi, da bi ta prosvetna vnema bila ogenj in vzgled, ki bi ogrel in vzpodbudil tudi sosednje vasi, ki so včasih prednjačile na prosvetnem področju.

To je toliko bolj važno sedaj, ko nas more le vneta težnja po vedno novem napredku ohraniti in dvigati v lepem, a včasih tudi trdem prizadevanju za ohranitev narodne kulture v tem delu kraške planote».

Potem ko je govornica še enkrat čestitala jubilantom, je mešani pevski zbor domačega prosvetnega društva pod vodstvom Svetka Grgiča zapel Aljaževo «Oj zbogom ti planinski svet».

S tem je bil začet spored, v katerem so sodelovali še pevski zbor PD «Lonjer Katinara» pod vodstvom Justa Lavrenčiča (narodna iz Ažle — «Gularja sem tjela imet», P. Jereb «O kresu» in E. Adamič «Završki fantje»), pevski zbor društva «Slovenec» iz Boršta pod vodstvom Svetka Grgiča (E. Adamič «V gozdu», F. Venturini «Lahko je zate, duša» in J. Laharnar «Mladosti nisi»), pevski zbor PD «Valentin Vodnik» iz Doline pod vodstvom Ignacija Ote (V. Vodopivec «O večerni uri», J. Verbič «Vasovalec» in U. Vrabec «Sinoči me dekle je vprašalo») ter pevski zbor PD «Slavec» iz Ricmanj pod vodstvom Draga Petarosa (V. Vodopivec «Vojaci na potu», Z. Prelovec «Oj, Doberdob» in Zajc «U boju»). Spored je zaključil spet zbor «Slovan», pri čemer je moški zbor zapel najprej Knahlovo «Slovan», mešani zbor pa Boštjančičevo «Naš Kras» (na harmoniko spremljal Oskar Kiuder).

S tem je bila kulturna prireditev končana, potem pa je godba iz Brega poskrbela, da so tudi plesalci prišli na svoj račun.

Lahko rečemo, da je nedeljska prireditev v Padričah zelo lepo uspela in žela priznanje vseh, ki so se je udeležili. Tu moramo, čeprav le mimogrede, pohvaliti vse vaščane, ki so v tako velikem številu sodelovali pri organizaciji prireditve, saj je njihova zasluga, da je prireditev imela tako velik uspeh. Čestitke tudi članom prosvetnega društva, predvsem pa pevcem, ki so se tokrat res odlično izkazali in pa seveda vsem gostujočim pevskim zborom, ki so s svojim nastopom pripomogli k uspeli kulturni prireditvi.

Najstarejši aktivni član društva Jože Grgič, je med proslavo prejel diplomo in šopek nageljnov

Izpred kazenskega sodišča

Mastili so se z gnjatjo sedaj pa se pokorijo v zaporu

Tatovoma 30 gnjati so prisodili vsakemu po leto dni, dvema ženskama pa po 6 in 4 mesece zapora - Drago plačana vinjenost

Lahko si predstavljamo, kakšno je moralo biti presenečenje 51-letnega trgovca z mesnimi izdelki Giuseppa Pistana 7. aprila letos ko ni več našel v Ul. Kandler svojega fiata 500 vrste «giardinetta», v katerem je imel kar 53 gnjati. Moral bi jih razdeliti odjemalcem, a to mu je preprečil neznanec, ki mu je vse skupaj odpeljal.

Pistanu, ki je utrpel skoraj tri četrt milijona lir škode, ni preostalo drugega, kot tatvino prijaviti policiji, s čimer je sprožil takojšnjo preiskavo. Jasno je bilo, da bodo gnjati vendarle prišle na dan in s temi tudi tatovi. In res so že nekaj ur po tatvini našli avto v katerem pa je bilo le 23 gnjati.

Preiskava pa je bila težavnejša, kot so spočetka mislili. Od nikogar niso mogli dobiti niti najmanjše vesti, ki bi jim pripomogla k odkritju predrznežev. Ko so že obupali, so agenti vendarle izvedeli, da sta neki moški in ženska prenesla nekaj gnjati iz avta v stavbo št. 16 v Ul. Imbriani. Od tedaj naprej je vse teklo kot po olju. Ugotovili so, da ima v tisti hiši svojo delavnico pletenin 25-letna Margherita Irsuto por. Babuscio s Sprehajališča sv. Andreja in ker je njena 20-letna sestra Vittoria poročena z 29-letnim Raffaelom Casalinom iz Taranta, ki je že žnan policijskim organom, ni bilo nobenega dvoma več, da je tat prav ta.

Babusceva je morala prva na zaslišavanje in tedaj je izjavila, da je bila doma pri sestri, kjer je ta v družbi moža in 51-letne Giorgine Radanich vd. Paulin iz Ul. delle Beccherie jedla gnjat, katero so zalivali z vinom, ki ga je na up kupila priletna Paulina. Z gnjatjo si je tešil lakoto tudi 45-letni Umberto Mancini iz Rima, ki je tudi star in dober znanec policijskih in sodnih organov. Njena sestra ji je tedaj povedala, da sta se Casalino in Mancini vrnila k njej z desetimi gnjatmi, ki naj bi jih kupila od nekega pomoščaka. Casalino ji je tedaj tudi povedal, da ima v avtomobilu druge gnjati in te je hotel spraviti pri njej v delavnici. To se je tudi zgodilo in ukradeno blago je končalo v zidni omari delavnice. Mislili so pač, da bo tu najvarneje.

Tudi Casalino je moral polagati račune pred policijskimi preiskovalnimi organi ter je tudi pojasnil, da je Mancinija spoznal v zaporu v Bellunu. Ker je prišel Mancini prej na svobodo, je moral v Trst, kjer je plačal 29 tisočakov globe, s čimer je pripomogel Casaliniju na svobodo.

Takoj zatem sta odšla v Taranto, kjer sta ukradla avto in se z njim pripeljala do neke vasi v bližini Mester. V vozilu ni bilo več goriva, a podjetna moža sta lastniku črpalke izročila v jamstvo za plačilo 10 litrov bencina rezervno kolo in orodje.

Po tatvini je Mancini izginil iz Trsta in šele po dolgem času so ga aretirali in ga poslali v zapor, kjer je v pričakovanju procesa delal družbo Casalinu.

Sedaj sta morala oba pred sodnike in z njima so bili na zatožni klopi njegova žena, svakinja in Radanicheva. Vse so bile obtožene posesti ukradenega blaga. To obtožbo so sodniki med razpravo spremenili v hujšo, zaradi česar so Radanichevo obsodili na 6 mesecev, Babuscievo pa na 4 mesece zapora. Tej so priznali pogojnost brez vpisa kazni v kazenski list. Casalinovo ženo pa so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov.

Tata pa so zašili vsakega na leto dni ječe in 10.000 lir globe.

Če bo moral 29-letni Umberto Candioli s Trga sv. Alojzija presedeti 7 mesecev za rešetkami, se mora zahvaliti samo svoji neumni glavi. Mož, ki je sicer vajen trdih postelj koronejskega zapora, ni hotel junija letos zvečer pokazati sprevodniku avtobusa št. 25 voznega listka, trdeč da ima rumenega, ki je veljaven za več voženj. Ker je sprevodnik vseeno hotel videti listek, ga je Candioli grobo užalil in ko je stopil v avtobus tudi podčastnik javne varnosti Rodolfo Zotti, kateremu se je sprevodnik pritožil, je tudi njega odbil z žalivkami.

Na zadnji postaji pa so ga pridržali, dokler niso prišli ponj o policijskim avtom. Najprej so ga odpeljali v bolnišnico, da bi ugotovili stopnjo njegove vinjenosti in nato v zapor pod obtožbo žalitve dveh javnih funkcionarjev. Posledica tega je večmesečna zaporna kazen, katero bo moral Candio'i v celoti presedeti.

Preds. Fabrio, tož Visalli, zap Urbani.

Pogled na del občinstva med proslavo v Padričah

PISMA UREDNIŠTVU

Goričan nam piše:

Podpišem z obema rokama to, kar ste objavili v torkovi številki pod naslovom «Stalen obiskovalec velesejma nam piše». Dodal bi le nekaj zaradi urnika. Od torka do petka je bil velesejem odprt samo od 10. do 13. ure in nato od 17. do 24. Človek, ki pride iz okoliških vasi, ali kot sem dospel jaz iz Gorice, ne ve kaj početi tiste štiri vroče ure po mestu. Tudi zaradi odhodov vlakov in avtobusov je tu urnik sila neroden. Pa menda ni velesejem namenjen samo Tržačanom, ko vendar nosi ponosni naslov: «Mednarodni vzorčni velesejem»?

Še celo naša goriška posebnost, kateri pravimo trg sv. Andreja, je nepretrgoma odprt do poznih večernih ur. Priporočamo velesejemski upravi, da uvede drugo leto vse dni nepretrgan urnik, kot ga pač imajo vsi mednarodni velesejmi.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Bolje je, da se ognete spremembi, ki bi utegnila trajati dje kot si mislite.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Finančne težkoče vas bodo ovirale pri izvedbi nekega načrta. Izboljšanje glede zdravja.

DVOJČKI (od 21. 5. do 22. 6.) Silili boste v ljudi, ki vam niso naklonjeni. Majhno čustveno razočaranje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Skušajte se držati nasvetov, ki vam jih dajejo nepristranski prijatelji; (tudi kljub kritikam).

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Zaskrbljeni boste gleda nekega starega in dragocenega prijateljstva.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Neka tuja oseba bi se utegnila vmešati v vaše posle, na mestu je diskretnost in previdnost.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V nepredvideni okoliščini bo odpovedala vaša običajna diplomacija. Trenutna odsotnost drage osebe bo vzrok slabe volje.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Kritike na vaš račun je bolje sprejeti, ne da bi reagirali.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Pomirjenje se vam obeta šele proti večeru. Ne bodite zaskrbljeni zaradi zdravja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne pozabite na moralno obveznost do neke osebe in ne nasedajte zlobnim jezikom.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Možen je važen sestanek proti koncu dneva.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Z diplomacijo boste kos položaju, ki je že postal nevzdržen. Zdravje izvrstno.

Kambodža
se izogiba blokovski pasti

Zadnje dni junija je prišla iz Pnom Penha vest, da so južnovietnamske čete zasedle vas Pek Nihej, 7 kilometrov v notranjosti Kambodže, in prodrle še 15 kilometrov daleč v deželo. V Kambodžo je vdrlo 3000 mož, in v njih zaledju so se zbrale še močnejše sile. Kamboški ministrski predsednik se je skraja zavzel za Washington, pri «skupnem prijatelju» Kambodže in Južnega Vietnama, da bi izposloval umik južnovietnamskih čet, a je napovedal, da se bo Kambodža obrnila na druge prijateljske države, če se Washington ne bo odzval njenemu pozivu. Po enostranskih vesteh iz Pariza pa naj bi to ne bila invazija, marveč le zasledovanje kakih sto političnih beguncev, ki so zbežali iz nekega koncentracijskega taborišča.

Po osemletni vojni (1946-1954) med Francijo in Vietminhom, ki se je končala z ženevskim sporazumom leta 1954, so nastale iz nekdanjega francoskega kolonialnega carstva tri suverene države: Kambodža, Laos in Vietnam, ki naj bi bil začasno, do volitev — te so bile po ženevskem sporazumu določene za leto 1956, razdeljen na dva dela. Severni in Južni Vietnam. Do volitev še zdaj ni prišlo in tudi ne kaže, da bo prišlo v bližnji prihodnosti.

Meja poteka po 17. vzporedniku in deli Vietnam na približno enaka dela. Vietnam meri 329.600 kv. km in ima po podatkih iz l. 1954 26 milijonov prebivalcev, od tega dobro polovico v Severnem Vietnamu. Sestavljen je iz pokrajin Tonkinga, Anama in Kočinčine, tako da obsega Severni Vietnam zdaj celotni Tonking in severni del Anama, Južni Vietnam pa pretežni del Anama in Kočinčino.

Južni Vietnam je po razdelitvi oziroma po ženevskem sporazumu ohranil profrancoski režim Bao Daja, ki pa se je moral po referendumu leta 1955 umakniti republiškemu režimu Din Diema, ki se močno nagiba k ZDA.

Južni Vietnam je v nasprotju s Severnim agrarno aktivna dežela. Izvaža riž, kavčuk, začimbe. Ohrani! se je veleposestniški sistem z vsemi tegobami zakupništva (v Severnem Vietnamu je zaradi agrarne prenaseljenosti posest močno razdrobljena). Industrije, razen predelovalne (za riž, kavčuk, bombaž, tobak, sladkorni trs) skorajda sploh nima, ker je bila vsa industrija razvita le na severu. V načrtu pa imajo izgradnjo elektrotehnične industrije.

V ustju Mekonga se je razvilo veliko dvojno mesto: Saigon in Kolon. Saigon je plod kolonialne dobe s francoskim licem in francoskim načinom življenja, veliko upravno in finančno središče z enim največjih izvoznih pristanišč jugovzhodne Azije. Zdaj je glavno mesto Južnega Vietnama. Kolon pa je središče predelovalne industrije. Od leta 1948 do leta 1951 se je število prebivalstva Saigona in Kolona povečalo od 700.000 na poldrug milijon, predvsem zaradi močnega priliva s podeželja in iz sosednje Kitajske.

Prebivalci Južnega Vietnama so Anamiti, ki kažejo močan kitajski vpliv, le v gorah pa so se ohranili drobci starih ljudstev s požigalniškim poljedelstvom.

Kambodža je kraljevina, vendar še v sklopu Francoske unije. Meri 139.000 kv. kilometrov in ima 3.75 milijona prebivalcev, ki so po veliki večini Kambodžanci, kulturno močno prežeti z indijskimi vplivi. Kambodža ima obliko velike uklenjene globeli, katere središče je nižavje ob Mekongu. Je agrarna dežela, toda obdelanih je le 5 ali 6 odstotkov njene celotne površine. Sever in gorati primorski jug sta skoraj neobljudena. Riževa polja se držijo globeli ob vodah, imenovanih bengov, na katerih robove so nasionjene vasi s kočami na kolih in značilnimi budističnimi samostani. Obdelava zemlje je primitivna — z bivoli. Večina naseljene dežele je pusta savanska hosta, ki jo uporabljajo le za pašo bivolov. Glavni pridelek je riž, potem kavčuk, ki sestavljata 58 odst. vsega izvoza (kavčuk izvažajo predvsem v ZDA). Posebnost je ribištvo na rihajočem jezeru Tonlesap, ki naraste od 3000 kv. km površine ob suhem času na 10.000 kv. km v deževni dobi. Letno nalovijo v njem 130.000 ton rib, ki jih v glavnem izvozijo v Vietnam, Hongkong in Singapur. Od celotnega izvoza Kambodže gre 30 odst. blaga v Vietnam in Laos (v glavnem riž) ter 27 odst. v dežele Francoske unije. Tako zgodovinski, kakor ekonomski in tudi politični pogoji v ničemer ne utemeljujejo spora med Južnim Vietnamom in Kambodžo.

Toda politično je zdaj Južni Vietnam član SEATO, zveze za jugovzhodno Azijo s sedežem v Manili, in njegov režim je vnet pobornik blokovske politike predvsem v odnosu do Severnega Vietnama. Din Diem, eksponent zahodne in predvsem ameriške politike, se upira izpolnitvi ženevskega sporazuma. Med ljudstvom ni priljubljen in se tega zaveda. Din Diem je skoraj popolnoma onemogočil delo v ženevi ustanovljene nevtralne komisije, katere člani so Kanadčani, Indijci in Poljaki, ter vedno bolj zaostruje svojo politiko nasproti Severnemu Vietnamu.

Kambodža pa se kljub vsemu pritisku zahodnega bloka, ki mu je bila izpostavljena, ni hotela vključiti v SEATO, in je ostala zunaj blokov ter vedno znova poudarja svojo nevtralnost. Verjetno so hotele ZDA z vdorom južnovietnamskih čet v Kambodžo doseči, da bi Kambodža zaprosila za vojaško pomoč in tako sama zašla v nastavljeno past.

Kamboška vlada pa je prosila le za posredovanje, obenem pa izjavila, da se bo obrnila na druge, če to ne bo hasnilo. To drugo pa bi bilo pravo nasprotje tistega, kar so hotele ZDA in Din Diem, ko so šli «lovit begunce» v sosedno, neodvisno, suvereno in nedotakljivo deželo.

K.

—«»—

Etiopski minister obišče SZ, ČSR in FLRJ

ADDIS ABEBA, 14. — Minister za trgovino in industrijo etiopske vlade Abebe Retta bo odšel na uradni obisk v SZ, ČSR in Jugoslavijo, in sicer na povabilo, ki ga je prejel iz teh držav. Spremljali ga bodo tudi visoki funkcionarji. Tako ČSR kot Jugoslavija imata že dlje časa trgovinske odnose z Etiopijo, medtem ko so proizvodi SZ skoraj nepoznani na tamkajšnjem trgu. Jugoslovanska vlada je še ne dolgo tega sklenila z etiopsko vlado pogodbo za zgraditev pristanišča v Assabu v Rdečem morju.

Lahko bi se zgodilo tudi tako... («La Giustizia»)

Avtokritika na kongresu vzhodnonemške KP

Fritz Selbmann je priznal da ni soglašal z Ulbrichtom

Predsednik ČSR Novotny se je po 12-dnevnem obisku v SZ vrnil v Prago; v svojem govoru ob povratku ni pozabil na «jugoslovanske revizioniste»

BERLIN, 14. — Na kongresu vzhodnonemške KP je prišlo tudi do senzacionalne avtokritike bivšega ministrskega podpredsednika Fritza Selbmanna, ki je bil pred več meseci odstranjen iz CK partije skupaj s skupino, katere člani so bili še Schirdewan, Wollweber in Ziller.

Selbmann je povedal, da je vedel za delovanje te skupine, pa o tem ni obvestil Walterja Ulbrichta. To je bila napaka, toda po drugi strani se on ni zavedal resnosti delovanja omenjene skupine. Mislil je pač, da gre za osebna nesoglasja.

«Jaz se sicer nisem strinjal z revizionističnimi idejami Schirdewanove skupine in jih tudi nisem širil,» je rekel Selbmann. «Tudi nisem imel ničesar skupnega z njihovo politično linijo. Priznati moram, da bi moral kot star funkcionar partije vedeti, da imajo osebna nesoglasja vedno neki politični vzrok. Nesoglasja so bila tudi med menoj ter prvim sekretarjem Walterjem Ulbrichtom in res je, da sem se v partiji izrazil proti direktivam Ulbrichta. Toda poznam ga že 30 let in imam ga za najbolj sposobnega, najbolj inteligentnega in najbolj odločnega med funkcionarji naše partije ter gojim do njega največje spoštovanje.»

Selbmann je tudi priznal, da je precenjeval uspehe dosežene v industriji ter je zaviral delavcem dostop v vodilne organe gospodarstva. «Moja temeljna napaka, je še dejal Selbmann, je bila v tem, da sem krivo tolmačil in ocenjeval direktive vodstva partije ter iz tega izvajal napačne posledice.»

Selbmann pa se je potem poskusil tudi rehabilitirati: poudaril je, da ni niti ob madžarskem niti ob poljskem vprašanju nikoli okleval in da je pri mnogih drugih priložnostih napravil svojo dolžnost tako proti ideološkemu kot proti ekonomskemu revizionizmu.

Predsednik ČSR Antonin Novotny je danes zapustil Moskvo po 12-dnevnem obisku v SZ. Na letališču so se od njega poslovili Vorošilov in Hruščev. «Naše potovanje po Sovjetski zvezi je bilo triumf proletarskega internacionalizma,» je izjavil danes Novotny, ki je ob svojem povratku v Prago govoril množici na dvorišču Hradčanov. V svojem govoru pa tudi ni izpustil sedaj že obveznega stavka proti jugoslovanskim voditeljem, ko je dejal: «Ne bomo nehali boriti se za čistost marksistično-leninistične doktrine in proti vsakemu poskusu neorevizionistov, ki jih predstavljajo jugoslovanski voditelji.»

—«»—

Položaj žene v nemški družini

KOELN, 14. — Položaj moža v družini se je z emancipacijo žene v zadnjem času precej spremenil. Anketa, ki jo je razpisal zavod za socialne vede v Koelnu, je dala naslednje rezultate: v družinah nižjega sloja ima glavno besedo oče in to skoraj v vseh primerih, ki jih je omenjeni zavod proučil. V družinah srednjega sloja ima tudi žena glavno besedo, in sicer po podatkih omenjenega zavoda v 16 do 34 odstotkov primerov. V družinah višjih slojev je vpliv žene manj občuten. Bolj občuten je v delavskih družinah, posebno če je tudi žena zaradi težkih gmotnih razmer zaposlena. Če pa služi denar samo mož, potem nima žena besede.

—«»—

Državni guverner skoraj zastrupljen iz maščevanja

RIO DE JANEIRO, 14. — Guverner amazonske države bi skoraj postal žrtev borgijskih metod spravljanja ljudi na drugi svet. V nedeljo zvečer je bil guverner še v vladni palači, kjer je, kot pravijo, delal. Pri tem je postal žejen in vzel je pripravljeno steklenico vode ter si natočil kozarec. Voda je imela čuden duh in guverner je le nekoliko pil. Toda že kmalu mu je postalo slabo in poklical je osebnega zdravnika. Ta je ugotovil znake zastrupljenja. Pri analizi vode pa se je izkazalo, da je bilo v njej deset odstotkov neke kisline. Če bi guverner izpil nekoliko več te pijače, bi nikoli več ne bil žejen.

Seveda je bilo takoj vse osebje v guvernerjevi palači zamenjano. Osumljena je politična opozicija, ki je imela v guvernerjevi palači tajne pristaše. Baje je šlo pri tem poskusu usmrtitve za maščevanje.

—«»—

Do smrti povozil svojo mater

PONTEDERA, 14. — Neki Bertoli iz Livorna je včeraj napravil z družino izlet. Na enem motoskuterju sta se peljala on in žena, na drugem pa 19-letni sin z mlajšim bratom. Nekje na poti se je prvi skuter ustavil zaradi okvare. Medtem ko sta oče in mati stopila z motorja, je z naglico privozil drugi skuter, ki je zadel v mater ter jo zrušil na tla. Ženska si je prebila lobanjo in je takoj umrla, medtem ko sta se sina le potolkla. Ženska je bila tudi nosna.

—«»—

Coppola odpotovala

RIM, 14. — Dvajsetletna Clara Coppola, ki je bila nedavno v Montecatini izbrana za italijansko reprezentantko v «finalu» tekmovanja za Miss Universo 1958, je danes odpotovala z letališča Ciampino v New York. Rekla je, da bo nadaljevala svoje sedanje življenje, tudi če bi postala Miss Universo.

—«»—

Zabodel z nožem nosno ženo

NEAPELJ, 14. — Ze kaznovani Pasquale Buongrazio, ki ima 44 let in je oče petih otrok, je včeraj zaradi malenkostnega vzroka napadel z nožem svojo ženo, ki ima 30 let. Ženska je zbežala iz hiše, toda mož jo je dohitel in z nožem zabodel. Na srečo je bila takoj zraven policija, ki je imela dovolj opravka, da je divjaka ukrotila. Rana žene, ki je povrhu še nosna, ni posebno huda.

Skoraj 2,000.000 za «Hortus Romanus»

«Hortus Romanus» je botanična knjiga v osmih zvezkih, ki jo je napisal rimski botanik Giorgio Benelli in je bila objavljena v letih 1772 do 1793. Izvod te knjige so sedaj prodali v Londonu na dražbi v galeriji Satheby's za 920 šterlingov (1.700.000 lir). Kupil jo je neki londonski zbiratelj. Ze 20 let ni bilo na svetovnih knjižnih trgih naprodaj nobenega izvoda tega dela.

Brigitte Bardot prepovedana v Beogradu

Državno pravdništvo v Beogradu je dalo nalog za zaplembo jugoslovanske revije «Filmski svet», ker je objavila na prvi strani fotografijo Brigitte Bardot in Alaina Ballana, ki jo je smatralo pravdništvo kot hud prestopek proti morali. Ukrep državnega pravdništva je potrdilo okrožno sodišče v Beogradu, ki je izjavilo, da bi lahko objavljanje podobnih fotografij negativno vplivalo na vzgojo mladine.

Angleži malomarni pri pisanju naslovov

Angleška pošta računa, da je približno ena tretjina od 10 milijard pisem, ki so letno odposlana na Angleškem, opremljena z nepopolnimi naslovi, kar povzroči na leto 300.000 šterlingov škode. Da bi ljudi prepričali o potrebi, da je treba bolj paziti pri pisanju naslovov, je poštno ministrstvo priredilo razstavo, na kateri je na tisoče pisem in razglednic, ki so ali sploh brez naslova ali s pomanjkljivimi ali celo nesmiselnimi naslovi. Pri otvoritvi razstave je poštni ravnatelj pred povabljenci potegnil iz poštne vreče, ki so jo pravkar zaprli, šop pisem. Bilo jih je 23 in med temi je že bilo pet pošiljk z napačnim naslovom.

Velikansko veselje za Parižane

Če so včeraj Parižani hoteli, so lahko zavrteli določeno telefonsko številko in poslušali po telefonu izvlečke De Gaullovega govora narodom francoske unije. Prvič se je zgodilo, da je telefonska služba, ki posreduje naročnikom vesti zadnje ure, posnela glas predsednika vlade. Ugotavljajo, da imajo registracije De Gaullovega glasu znaten uspeh, kot priča prodaja plošč z govori De Gaulla med zadnjo vojno in po njej.

Uspehi v planinah in žrtve planin

Medtem ko je včeraj prišla vest, da sta Franco Garda in Sergio Giometto uspešno preplezala zelo težko severnozahodno steno Gran Paradisa, pa so v nedeljo planine zahtevale tri žrtve. Okrog poldne so trije mladeniči na skupni navezi na zahodni strani Presolane strmoglavili in se vsi trije ubili. Mladeniči so bili že blizu vrha Presolane, ki je visok 2521 metrov.

Sedaj je pa vroče

Končno se je začela poletna vročina. V nedeljo je bilo najbolj vroče v Bologni (34.2), včeraj pa je bilo v Bologni celo 34 stopinj, v Trentu pa 34.5. Cez 30 stopinj pa je še bilo v Trstu (31.6), Milanu, Florenci, Pisi, Pescari, L'Aquili, Rimu, Neaplju, Catanii in v Algheru.

Tako se je končala idila s princeso

Angleški pianist Robin Douglas-Home je pustil švedsko princeso Margareto

Medtem ko je švedski tisk pripisoval krivdo, da je prišlo do usodnega spora, materi princese, pa nekateri angleški listi pišejo, da princesa Margareta še ni pozabila neke stare ljubezni

STOCKHOLM, 14. — Ljubezenska idila med švedsko princeso Margareto in angleškim pianistom Robinom Douglas-Homeom je končno zaključena. «Vrnite mi mojo prijago» je brzojavil Robin v Stockholm in s tem pokazal, da ni pripravljen čakati še dalje, če bo kraljeva družina končno odobrila njegovo zvezo s princeso Margareto, ali ne. Pravijo, da bi ga lahko samo izjava Margarete, da je pripravljena poročiti se z njim za vsako ceno, pripravila, da spremeni svoje sedanje stališče.

Po vesteh iz Londona se je užaljeni Robin umaknil v stričevo vilo v Hampshire, kjer noče sprejeti nikogar.

Robin Douglas bi moral preteklo soboto na povabilo švedske kraljeve družine odpotovati na otok Osland, kjer je na počitnicah tudi princesa Margareta. Potovanje je bilo za Robina odločilno, saj se je govorilo, da bo ob tej priložnosti uradno javljena njegova zaroka s princeso Margareto.

Tik pred odhodom na Svedsko pa je Douglas dobil sporočilo, da je potovanje za sedaj odloženo, ker je princesa Margareta naenkrat zbolela. Margareta, tako vsaj zatrjujejo v Stockholmu, je v resnici zbolela ter je tudi sama telefonirala Robinu, naj počaka na ugodnejšo priložnost za njuno svidenje. Robin je na to tudi pristal, vendar je želel, da mu Margareta zagotovi, da bo potem prišlo brez odlaganja do zaroke. Margareta mu je baje odgovorila, da mu tega ne more zagotoviti, ker mora pristati na zaroko tudi njena mati, princesa Sibylla. Robina je to odlašanje tako užalilo, da je sklenil napraviti zadevi enkrat za vselej konec.

«Daily Sketch» in «Daily Herald» pišeta danes, da je glavni vzrok za razdor med mladim glasbenikom Robinom in princeso Margareto prijateljstvo, ki ga slednja goji do 32-letnega Hansa Ulricha von der Escha, potomca ene najstarejših in najbogatejših švedskih družin. Hans Ulrich je bil po pisanju omenjenih časopisov že njena prva ljubezen. Toda tudi te ljubezni kraljeva družina ni odobravala, predvsem pa ji je nasprotovala princesa Sibylla, po katere nalogu so Margareto poslali na potovanje v Francijo, da bi medtem pozabila na Hansa Ulricha. In vprav v tem času je Margareta spoznala Robina, vendar ni prekinila prijateljskih odnosov s von der Eschem, s katerim so jo videli pred dobrim mesecem plesati v enem izmed nočnih lokalov v Stockholmu. Pravijo, da se princesa ne more odločiti med Robinom in von der Eschem. Drugi pa so zopet mnenja, da je princesa v von der Escha še vedno zaljubljena ter da bo v kratkem javljena njuna zaroka.

—«»—

Margaret telefonirala Townsendu?

TORONTO (Kanada), 14. — Neki dopisnik časopisa «Toronto Telegram» javlja iz Uktukuana v Britanski Kolumbiji, da je «princesa Margaret v soboto ponoči govorila po telefonu s polkovnikom Townsendom.

V svojem poročilu omenjeni dopisnik zatrjuje, da je bila za princeso, ki je sedaj v Kanadi, pripravljena posebna telefonska zveza, ki ji omogoča povezavo z Londonom. «Ne vem, ali je telefonski razgovor naročila Margaret ali je to storil polkovnik», piše dopisnik, «vendar je bolj verjetno, da je klical Townsend».

Časopis nadalje objavlja vest «iz dobro poučenih krogov», da sta princeso Margaret čakali ob njenem prihodu v Viktorijo dve pismi, od katerih je bilo «vsaj eno» od polkovnika Townsenda.

Časopis tudi piše, da se bo princesa zadržala v Kelwnu ob jezeru Okanagan od petka do prihodnjega torka zato, ker naj bi ji polkovnik Townsend opisal to pokrajino kot najlepšo od vseh, kar jih je obiskal v Kanadi.

Ob prvem dnevu uradnega obiska v Kanadi je princesa Margaret danes prejela v dar od prebivalstva Britanske Kolumbije otok, ki ima 220 ha površine. Otok, ki se je doslej imenoval «Portland», je dobil novo ime, in sicer «Otok princese Margarete».

—«»—

Nobene bombe v letalu

BRUSELJ, 14. — V letalu Lufthanse, ki je moralo včeraj nepričakovano pristati v Brusiju, niso našli nikakše bombe. Letalo se je namreč ustavilo zato, ker je z londonskega letališča nek neznanec telefoniral, da je v letalu bomba.

—«»—

Na senu zgorel

CASTIGLIONE DEL LAGO, 14. — Neki starejši kolon je hotel pogasiti kup sena, ki je začel goreti. Pri tem so ga nenadoma zagrnili plameni, izgubil je zavest ter se zrušil na goreče seno. Ko se ni vrnil, ga je šla žena iskat in našla je zoglenelo truplo.

—«»—

Montgomery v Italiji

RIM, 14. — Maršal Montgomery, namestnik poveljnika SHAPE, je prispel na letališče Ciampino. Sprejet je bil z vojaškimi častmi. Novinarjem je dejal, da je prišel na poslovilni obisk, ker bo zapustil NATO. Rekel je, da je bil on najdlje v atlantski organizaciji in da je prišel čas, da to mesto pusti.

—«»—

Zastrupljeni z gobami

BRESCIA, 14. — Z gobami sta se zastrupili dve družini; v bolnišnico v Brescio so pripeljali osem oseb. Zdravniki se niso izrekli o treh otrocih, medtem ko bodo drugi zdravi v nekaj dneh, če ne nastopijo komplikacije.

Iz ameriškega podzemlja

Vredni naslednik Al Caponeja se koplje v zlati kopalnici

Anthony Joseph Accardo živi zmerno in solidno življenje, le da je njegova vila vredna 300 milijonov lir in bujno opremljena

NEW YORK, 14. — Anthony Joseph Accardo, ki ga imenujejo naslednika znanega ameriškega gangsterja Al Caponeja, je prišel kot priča pred senatno komisijo, ki vodi preiskavo o ameriškem podzemnem življenju. Accardo ni hotel odgovoriti na 160 vprašanj, ki so mu jih člani komisije postavili.

Kot smo omenili, smatrajo Accarda za glavnega eksponenta ameriških gangsterjev in za vrednega naslednika Al Caponeja, ki se zna vedno izmuzniti roki pravice. Vendar je neka razlika med njim in Al Caponejem. Al Capone si je ustvaril svoj položaj z zločini in nasiljem, s katerimi si je zagotovil vpliv v ameriškem političnem in gospodarskem življenju. Toda razmere so se v zadnjih 30 letih spremenile in tem razmeram se je skušal Accardo z novimi načini poslovanja prilagoditi. Vedno resen in miren je Accardo postopoma prišel na vodstvo ameriškega podzemnega življenja ter si zagotovil pomoč raznih sindikalnih in drugih organizacij, pri tem pa se je posluževal goženj in nasilja le v primeru, da se normalno «prepričevanje» novih «klientov» ni obneslo.

Accardo živi na zunaj zelo zmerno in solidno življenje. Rekli bi, da je bolj podoben menažerju, ki je dosegel uspeh in ki si lahko privošči udobno življenje. Da je vplivna osebnost med ameriškimi gangsterji, je razvidno samo iz tega, da se vozi v luksuznem blindiranem avtu. Živi pa v Chicagu, v luksuzni vili, za katero je plačal pol milijona dolarjev. Okrog vile je železna ograja, visoka dva metra, za katero je Accardo plačal nič manj kot 13 milijonov lir. Oprema vile je prekrasna. Njegova kopalna kad je iz mehikega marmorja, vsa oprema v kopalnici pa je iz zlata ter je vredna več desettisoč dolarjev.

Kariera Accarda spominja na kariero Al Caponeja. Tudi Al Capone je prišel v Chicago, da bi postal glavni spremljevalec takratnega vodje ameriškega podzemlja Johnnyja Torria. Ko je bil Torrio nekoč hudo ranjen, je zapustil svoje mesto Al Caponeju. Ta je zopet predal svoje mesto Paulu Ricchiju in temu je nasledil Anthony Accardo.

—«»—

Gospa Frondizi prispela v Rim

RIM, 14. — Davi ob 6,20 se je žena argentinskega predsednika Frondizija z letalom pripeljala v Lizbono. Po enournem postanku je nadaljevala pot v Rim. Ko je prispela v Rim, sta jo sprejela argentinska veleposlanika v Rimu in Vatikanu in poleg drugih tudi neki funkcioner zunanjega ministrstva. Gospa Frondizi bo ostala v Italiji mesec dni pa počitnicah.

Kdo je pravzaprav «Diabolich»?

Aldo Cugini po več mesecih izpuščen iz zapora na svobodo

V poročilu sodišča je rečeno, da je smatralo sodišče za nelogičen postopek zločinca, ki bi po zločinu sam obvestil o tem javnost in policijo

TURIN, 14. — Danes zjutraj je bil izpuščen iz tukajšnjih zaporov Aldo Cugini, o katerem je časopisje mnogo pisalo v zvezi z umorom Maria Gilibertija, ki še do sedaj ni bil pojasnjen. Pred zaporom se je zbrala velika množica ljudi, med temi več novinarjev, ter mati in zaročenka Alda Cuginija.

Ukaz o izpustitvi na svobodo, ki ga je izdal predsednik preiskovalnega sodišča, vsebuje 11 strani dolgo poročilo, v katerem je opisan potek preiskave v zvezi z zločinom, zaradi katerega je bil Aldo Cugini v zaporu.

Vsi se prav gotovo spominjajo zločina, še bolj pa zločinca, ki se je podpisoval «Diabolich» in ki je po izvršenem zločinu sam o tem obvestil policijo ter v pismu označil, da gre za maščevanje, ki se vleče še iz dobe, ko je bil Giliberti pri vojakih. Policiji ni bilo težko ugotoviti, kdo so bili Gilibertijevi tovariši v času vojaške službe. Med vsemi temi je bil Gilibertijev najboljši prijatelj Aldo Cugini. In ker sta se baje nekoč skregala, je padel sum na Cuginija, da je ubil svojega prijatelja. Cugini je sicer dokazal, da je bil 14. februarja, ko naj bi prišlo do zločina, na službenem potovanju v okolici Bergama. Ta njegov alibi je potrdilo tudi več oseb. Toda eksperti za grafologijo so ugotovili, da je njegova pisava zelo podobna pisavi «Diabolicha», ki je obvestil policijo o svojem zločinu. In tako je prišel Cugini v zapor.

Toda tudi med njegovim bivanjem v zaporu so prihajala policiji grozilna pisma «Diabolicha», ki je obljubljal nove zločine. Ali je mogoče, so se vprašali sodne oblasti in javnost, da bi bil pisal Cugini ta pisma še potem, ko je bil v zaporu? Ta dvom je verjetno napotil sodne oblasti, da so izdale nalog o izpustitvi Cuginija.

V ukazu o poteku preiskave je rečeno, da je smatralo sodišče za nelogičen postopek zločinca, ki bi po opravljenem zločinu sam obvestil o tem javnost in policijo.

ALDO CUGINI

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Kolesarska dirka po Franciji

Nencini zmagovalec prve alpske etape Geminiani sedaj že krepko v vodstvu

Junak kronovzpona na Ventoux - Gaul - izgubil v včerajšnji etapi 11 minut, Anquetil nevarno napredoval v splošni klasifikaciji

GAP, 14. — Po včerajšnji avtoritarni zmagi Luksemburžana Gaula v kronovzponu na Ventoux, je le malo kdo predvideval, da bo isti dirkač v današnji prvi alpski etapi na terenu, ki odgovarja njegovim specifičnim kvalitetam, doživel tako velik neuspeh, ki ga je s tretjega mesta v splošni klasifikaciji potisnil nazaj med vrste tistih, ki vsekakor ne sodijo več med favorite letošnjega Toura. Po današnji etapi je njegovo mesto v splošni kvalifikaciji prevzel Anquetil, medtem ko se je v vodstvu še bolj utrdil francoski pokrajinski vozač Geminiani, ki je v včerajšnjem vzponu na Ventoux iztrgal Italijanu Faveru rumeno majico.

Junak današnje etape je bil Nencini. Geminiani je izvrstno branil svojo rumeno majico, čeprav je tudi Favero vozil zelo dobro in zaostal za njim komaj za 56".

Ob 11.39 je v Carpentrasu startalo preostalih 95 dirkačev. Že pri drugem kilometru sta ušla Italijan Catalano in Rolland, ki pa sta bila pri 5. km ujeta. Potem so sprožili napad Stablinski, Bergaud, Galdeano, Busto in Chaussabel, katerim so sledili še Anquetil, Darrigade, G. Desmet, Geminiani, Rohrbach in Gaul. Toda glavnina se ni pustila presenetiti in je v kratkem nadoknadila svoj zaostanek.

Novo ofenzivo so sprožili pri 32. km Bottecchia, Manzaneque, Privat in Anglade, katere so 14 km pozneje dohiteli Busto, Favero, Bergaud, Chaussabel, Morvan, Adriaenssens, Geminiani in Dotto, ki so zapustili glavnino v trenutku, ko je preluknjal Gaul. Luksemburžan je, namesto da bi zamenjal gumo, zamenjal kolo z Ernzerjem, ki pa je imelo mnogo višji sedež, tako da je Gaul le s težavo pedaliral.

Pri 50. km sta se vodilni skupini pridružila še Planckaert in Wim Van Est, medtem ko so iz glavnine ušli tudi Groussard, Colette, Hoevenaers, Ruiz in Stablinski, ki so imeli pri 55. km 50" zaostanka za prvimi, medtem ko je glavna skupina zaostajala za 1'25".

Toda pobegi iz glavnine niso prenehali. Pri 6. km so ušli Nencini, Anquetil, Botella in Graczyk, ki so pri 65. km ujeli Groussardovo skupino. Za njimi sta poskušala uiti tudi Bobet in Gaul, ki pa sta morala odnehati. Pri 70. km. se je Anquetilova skupina združila z Geminianijevo in tako je ostalo v vodstvu 23 kolesarjev.

Medtem so v ozadju sprožili novo ofenzivo Gaul Bobet, Graeser, Van Geneugden, Delberghe, Rohrbach, G Desmet, Galdeano, Brankart in Bahamontes, ki so 4 km pozneje zaostajali za prvimi za 1'50".

Na začetku vzpona na Colle di Perty so izgubili stik z vodilno skupino Busto, Colette, Chaussabel in Ruiz.

Glavnina je zaostajala za 2' in 55". Vrh je prvi dosegel Dotto 9" pred Morvanom, 10" pred Botello, 13" pred Adriaenssensom, Geminianijem, Planckaertom, Nencinijem, Anquetilom, Faverom, Stablinskim, 27" pred Hoevenaersom, Bottecchio in Graczykom, 32" pred Bergaudom, 52" pred Manzanequom itd.. Bobetova in Gaulova skupina je zaostajala za 3'05".

V spustu so se Otano, Galdeano, Mahe, Annaert Van Geneugden, Dacquay, Friedrich, Rolland, Darrigade, Bauvin in Tueller pridružili Gaulovi skupini, ki pa je postopno izgubljala teren, tako da je pri Laragnu imela že 6'30" zaostanka za Geminianijevo skupino, od katere je medtem odpadel Stablinski.

Tri km pred drugim vzponom dneva na Foreyssasse je imela vodilna skupina 7'10" naskoka. Vrh je prvi dosegel Nencini pred Geminianijem, Adriaenssensom, Anquetilom in Botello. Z manjšimi zaostanki so sledili Morvan Favero, Bottecchia, Dotto, Bergaud, Hoevenaers, Planckaert in drugi. Glavnina z Gaulom je zaostajala za 8'25". V spustu so mnogi kolesarji padli, med najbolj nesrečnimi sta bila Brankart in Rohrbach. V vodilni skupini so se medtem združili Nencini, Favero, Bottecchia, Adriaenssens, Botella, Anquetil, Geminiani in Morvan, ki so imeli 1' prednosti pred Hoevenaersom, Dottom, Bergaudom in Planckaertom.

Na tretjem vzponu - Col de la Sentinelle je Nencini še enkrat dosegel vrh 5" pred Anquetilom, Geminianijem in Adriaenssensom, 31" pred Botello in 59" pred Faverom in Morvanom. V spustu je skušal Nencini povečati svojo prednost, kar pa mu ni uspelo in vsi štirje so istočasno začeli zaključni sprint, v katerem se je za malenkost uveljavil Nencini pred Geminianijem in Anquetilom, tako da je šele fotografski posnetek pokazal točni vrstni red. Glavna skupina z Gaulom je dosegla cilj 10'59" pozneje.

Vrstni red v 19. etapi Carpentras - Gap (178 km):

1. Nencini (It.) 4.53'18" (z odbitkom 4.52'18"), 2. Geminiani (CS) 4.53'18" (z odbitkom 4.52'48"), 3. Anquetil (Fr), 4. Adriaenssens (Bel.), 5. Botella (Sp.) 4.53'33", 6. Morvan (OSO) 4.54'02", 7. Favero (It.) 4.54'04", 8. Bottecchia (It.) 4 ure 54'08", 9. Hoevenaers (Belgija) 4.57'06", 10. Bergaud (Fr.), 11. Dotto (CS), 12. Bobet (Fr.) 4.59'25", 13. Planckaert (Bel.) 5.00'44". 14. Graczyk (CS) 5.02'13", 15. Manzaneque (Sp.) 5.02'14", 16. Busto (CS) 5.02'49", 17. Bahamontes (Španija) 5.03'27", 18. Groussard (Fr.) 5.04'05", 19. Rolland (CS) 5.04'16", 20. Dacquay (PNE) 5.04'17". 32. C. Gaul (Niz.-Luks.) 5.04'17".

Splošni vrstni red po 19. etapi:

1. Geminiani (CS) 85.58'24", 2. Favero (It.) z zaostankom 3'17", 3. Anquetil (Fr.) 7'57", 4. Botella (Sp.) 10'09". 5. Adriaenssens (Bel.) 12'44" 6. Nencini (It.) 14'24", 7. Planckaert (Bel.) 14'47", 8. Gaul (Niz.-Luks.) 15'12", 9. Bobet (Fr.) 16'55", 10. G. Desmet (Bel.) 17'37" 11. Brankart (Belgija 86.18'50", 12. Bauvin (Fr.) 86.18'58", 13. Hoevenaers (Belgija) 86.19'56". 14. Dotto (CS) 86.20'33", 15. Bahamontes (Sp.) 86.22'54", 16 Bergaud (Fr.) 86.26'11", 17. Darrigade (Fr.) 86.27'16". 18. Delberghe (PNE) 86.31'23". 19. Graczyk (CS) 86.33'13", 20. Robinson (Medn.) 86.34'07".

Vrstni red za gorsko nagrado:

1. Bahamontes 50 točk, 2. Gaul 33, 3. Dotto 19. 4. Anquetil 16, 5. Brankart 14 6. Geminiani 13, 7 Damen 11, 8. Robinson in Nencini 10, 10. Bergaud in Bobet 9, 12. Ferlenghi 7, 13. Vlayen, Rohrbach, Morvan 6, 16. Privat, Bourles, Planckaert, Schmitz 5, 20. Busto in Adriaenssens 4.

Nogomet v Jugoslaviji

RIJEKA IN SARAJEVO NOVA ČLANA I. LIGE

Rijeka je v odločilni tekmi premagala Napredak s 6:2, Sarajevo pa je tesno izgubilo proti Proleterju z 2:1

REKA, 14. — Reka je včeraj doživela velik športni dogodek. Njen predstavnik «Rijeka» se je namreč kvalificiral v I. jugoslovansko zvezno nogometno ligo s tem, da je v odločilni tekmi I. kvalifikacijske skupine premagal Napredek iz Kruševca z visokim rezultatom 6:2 (4:0).

Stadion na Kantridi je za to priložnost doživel rekorden obisk — nad 15.000 gledalcev (koliko časa jih že ni bilo toliko na tržaškem stadionu?), ki so neumorno navijali za svojo enajstorico in pozdravili njeno zmago z velikanskim navdušenjem, kakršnega v športnem življenju Reke sploh ne pomnijo. Zmaga domače enajstorice je bila popolnoma zaslužena, ker je bila plod tehnično in taktično boljše igre, predvsem pa plod mnogo večje realizatorske sposobnosti.

* * *

Poleg Rijeke se je v I. zvezno ligo kvalificirala tudi enajstorica Sarajeva, ki je v odločilni tekmi sicer izgubila proti Proleterju iz Zrenjanina, vendar pa le z rezultatom 2:1, ki ji je še vedno omogočil kvalifikacijo zaradi boljšega količnika v golih.

Oba ta izida, na Reki in v Zrenjaninu, ki sta bila v ostalem tudi predvidena, so z zadovoljstvom sprejeli tudi v Sloveniji, ker sta preprečala zmedo ki bi sicer nastala pri kvalifikacijskih tekmah za vstop v II. zvezno ligo. Zaradi kvalifikacije Rijeke in Sarajeva se ne bo namreč že določenim kandidatom za kvalifikacijo pridružil noben nov kandidat tako da se je možnost za kvalifikacijo treh slovenskih predstavnikov povečala.

Končno stanje v skupinah:

I. SKUPINA							
Rijeka	4	2	2	0	9	2	6
Spartak	4	1	1	2	7	5	3
Napredak	4	1	1	2	4	11	3
II. SKUPINA							
Sarajevo	4	2	1	1	10	6	5
Proleter	4	2	1	1	19	9	5
Split	4	0	1	3	3	10	1

—«»—

Jugoslov. nogometaši nič več pri tujih klubih

BEOGRAD, 14. — Na zadnji seji upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije so med drugimi sprejeli sklep, da odslej ne bo smel več noben jugoslovanski nogometaš nastopati pri inozemskih klubih in NZJ ne bo dala nikomur več takšnih dovoljenj. Zato so bile odklonjene vse doslej vložene prošnje, ki so jih predložili nekateri nogometaši kot Beara, Režek in drugi.

—«»—

Športne stave

TOTOCALCIO

2, 1, 1. 2, 1, 2, 2, 2, 1, 1, 2, nev., 1, 1.

Kvote: 13 točk - 4.712.000 lir, 12 točk - 263.000 lir.

TOTIP

x, 2; 2, x; 1, 2; 1. 1; 1, x; 1, 2.

Kvote: 12 točk - 3.753.244 lir, 11 točk - 144.355 lir, 10 točk - 12.651 lir.

Veslaška sezona v polnem razmahu

V nedeljo VIII. mednarodna regata na Blejskem jezeru

Nastopil bo tudi dvojec brez krmarja Ginnastice iz Trsta - V soboto troboj Zah. Nemčija-Avstrija-Jugoslavija

BLED, 14. — Z razmahom turistične sezone na Bledu je zaživela tudi veslaška sezona, katere višek bo v nedeljo z 8. blejsko mednarodno regato na svetovno znani blejski progi. Bled in njegovo jezero sta že sedaj polna tekmovalcev in čolnov iz vse Slovenije, ki so nastopili včeraj v okviru veslaškega prvenstva Slovenije, že za prihodnje dni pa je napovedan prihod inozemskih tekmovalcev najprej iz Avstrije in Zahodne Nemčije, takoj za njimi pa še iz Vzhodne Nemčije, Romunije Poljske in Italije, zelo verjetno pa tudi iz Sovjetske zveze. Z redkimi izjemami se bodo tako praktično zbrali najboljši evropski tekmovalci in bo nedeljska regata zaradi tega neke vrste generalka pred evropskim prvenstvom.

Uvod v nedeljsko mednarodno regato bo tradicionalni troboj med Zah. Nemčijo, Avstrijo in Jugoslavijo. V dosedanjih petih trobojih so dvakrat zmagali Jugoslovani (v Essenu in na Bledu), trikrat pa Nemci (v Manheimu, Celovcu in na Dunaju). Tokrat so favoriti nemški tekmovalci, ki so v zadnjih letih zelo napredovali, vendar pa imajo Jugoslovani znatno prednost v domačih vodah in bodo zaradi tega borbe zelo ostre.

Se ostrejše pa bodo gotovo dan pozneje. Zaradi velikega števila tekmovalcev skoraj v vseh disciplinah bodo potrebna predtekmovanja. Samo za konkurenco četvercev in dvojcev je prijavljenih 10 do 12 ekip. Posebno močno ekipo bodo poslali Italijani, ki bodo letos prvič nastopili na blejski regati. V konkurenci osmercev jih bo zastopal CC Napoli, v konkurenci četvercev brez krmarja ekipa Finančnih straž iz Gaete, v konkurenci dvojcev brez krmarja pa moštvo tržaške Ginnastice. Vsi trije čolni se bodo po ločenih pripravah zbrali 17. t.m. v Trstu in od tod nadaljevali naslednji dan potovanje na Bled.

Tema dvema velikima mednarodnima prireditvama bo le nekaj dni nato sledilo državno prvenstvo Jugoslavije za mladinski in zvezni razred, 25. in 26. julija pa bo spet izbirna regata za sestavo državne reprezentance za evropsko prvenstvo, ki bo letos 29. in 30. avgusta v Poznanju na Poljskem.

* * *

Mnogi izmed tekmovalcev, ki se bodo udeležili mednarodne blejske regate, so tekmovali včeraj v Luzernu, kjer je bil posebno uspešen italijanski osmerec Motoguzzi, ki je s časom 5'47,,6 izboljšal osem let stari rekord proge in za več kot eno dolžino čolna prehitel moštvo Wissenschaft Leipzig (Nemčija).

V dvojcu sta zmagala Nemca Sidow in Schneider z novim rekordom proge pred francosko dvojico in pred Poljakoma Kucerko in Poniatowskim. V skiffu je zmagal evropski in olimpijski prvak Avstralec Mackenzie pred svojim velikim rivalom Nemcem Klausom von Fersenom. V četvercu brez krmarja je bil prvi poljski čoln Zawiska-Bydgosz ki pa je bil nato diskvalificiran, ker je oviral nemški čoln Neusser RV, kateri je bil proglašen za zmagovalca.

Prizivna komisija zavrnila priziva

Atalanta in Azzini dokončno obsojena!

Kvalifikacijske tekme za vstop v A ligo bosta igrala Verona in Bari

RIM, 14. — Prizivna komisija italijanske nogometne zveze CAF je na svojem včerajšnjem zasedanju po govoru predsednika odv. Perricone, ki je povzel vse dogodke v zvezi z afero Atalanta - Azzini, po zaslišanju nekaterih prič in govorih odvetnikov — branilcev, v celoti potrdila razsodbo, ki jo je proti Atalanti in Azziniju izrekla kontrolna komisija.

Uradno poročilo prizivne komisije se glasi:

«Zvezna prizivna komisija FIGG je po proučitvi priziva igralca Padove Renata Azzinija in nogometnega društva BC Atalante proti sklepom kontrolne komisije od 28. junija 1958 sklenila priziv odbiti s pridržkom, da bo razsodbo depozitirala.»

Razsodba kontrolne komisije je tako postala pravomočna in Atalanta je sedaj dokončno pomaknjena na zadnje mesto v A ligi za sezono 1957—58 z odgovarjajočo preselitvijo v B ligo namesto Verone, ki bo morala tako odigrati kvalifikacijske tekme.

Prvo kvalifikacijsko srečanje med Verono in Barijem bo v nedeljo 20. t.m. v Bologni, povratno pa v četrtek 24. jul. v Rimu. Če bosta imeli po obeh tekmah obe enajstorici enako število točk, ne bo odločal količnih v golih, pač pa bo v nedeljo 27. t.m. odigrana tretja tekma na igrišču, ki ga bo določila zveza. Če bosta po zaključeni tekmi enajstorici še vedno imeli enako število točk, bosta odigrana dva podaljška po 15 minut in po potrebi bo šele z žrebom odločeno, katera od obeh enajstoric bo igrala v A ligi.

—«»—

Triestina dobila 70 milijonov posojila

Izvedelo se je, da je Nacionalna nogometna zveza na svoji zadnji seji odobrila Triestini 70 milijonov lir v obliki posojila, ki ga bo morala Triestina vrniti, kadar bo mogla. Vendar pa je zveza kot pogoj zahtevala, da vstopi njen predstavnik v izvršni svet Triestine, da bo lahko nadzoroval upravljanje društva.

S tem posojilom je krit samo primanjkljaj Triestini, ni pa zagotovljeno njeno nadaljnje nemoteno delovanje, za katero bi bilo potrebnih še kakih 100 milijonov lir, ved no seveda pod dobro kontrolo tistih, ki bi denar dali.

—«»—

Rocco obtožen

MILAN, 14. — Razsodišča komisija nogometne zveze je pozvala na zaslišanje v sredo trenerja Padove Nerea Rocca. Njegovo zaslišanje je v zvezi s članakom, ki ga je objavil in v katerem izraža prepričanje, da je Azzini nedolžen.

Šport med našo mladino

Moštvo Škedenj I. - zmagovalec spominskega pokala «D. Mladovan»

Turnir je organiziralo p. d. «Rado Pregarc» Nastopila so štiri moštva

V soboto in v nedeljo je bil v prostorih p. d. «Rade Pregarc» namiznoteniški turnir, ki ga je organiziralo društvo v počastitev spomina svojega tragično preminulega člana Danila Mladovana.

Kljub pozni sezoni je turnir dobro uspel. Sodelovale so ekipe R. Pregarc, Škednja (I. in II.) ter p. d. Vrba iz Sovodenj. Organizatorji so sicer upali na večjo udeležbo, ki pa so jo preprečili razni razlogi, predvsem pa maturitetni izpiti in počitnice.

Velik favorit za osvojitev prehodnega pokala je bil Škedenj I., toda že prve igre so pokazale, da s škedenjskim moštvom nekaj ni v redu. Najprej je Sosič naletel v Cesarcu na dobro razpoloženega nasprotnika, ki ga je večkrat spravil v zadrego. Potem je Germani izgubil proti Klunu in da bi bila mera presenečenja polna, je še Bajec v najslabši igri svoje kariere izgubil proti Rudolfu. Nato sta v igrah dvojic Rudolf in Živic premagala Merlaka in Bajca in šele v zadnji igri je Merlak z zmago nad Živicem zagotovil svojemu moštvu tesno zmago.

Toda presenečenj s tem še ni bilo konec. Naslednjega dne je zanj poskrbelo moštvo Vrbe iz Sovodenj v igri z organizatorjem turnirja, ko jim je iztrgalo točko v igrah dvojic. Ta poraz je zaustavil Rojančane na poti do zmage. ker sta se moštvi Pregarc in Škedenj I. znašli v vodstvu z enakim številom točk, tako da je bilo za določitev zmagovalca pokala potrebno naknadno srečanje med obema moštvoma!

Za Škedenjce se je tudi to dodatno srečanje začelo slabo. Rudolf je z mirno in učinkovito igro drugič premagal nerazpoloženega Bajca. Nato je Sosič z zmago nad Cesarcem izenačil. Sledila je igra dvojic, v kateri je Bajcu in Merlaku po težki borbi uspelo maščevati se Rudolfu in Živicu za poraz v prvem srečanju. Ko je nato še Germani premagal Kluna, četrte igre posameznikov pa ni bilo treba več igrati, ker so si Škedenjci že priborili pokal.

Razen organizatorjev so prijetno presenetili tudi pingpongaši iz Sovodenj, ki so s tretjim mestom osvojili bronasto kolajno, medtem ko se je moralo drugo moštvo Škednja zadovoljiti z zadnjim mestom.

V agonističnem pogledu je bil ta turnir morda med najboljšimi, kar jih je bilo v zadnjih letih pri nas. Za vsako točko je bila huda borba in le zadnja tekma je odločila o zmagovalcu. Škoda le, da je bil turnir organiziran nekoliko pozno in v največji vročini, ki je neugodno vplivala na formo večine igralcev.

K uspehu turnirja so z darili prispevale tvrdke Kerže, Gec, Banćič, hotel Pošta in buffet Tomažič.

Na povabilo organizatorja je igram prisostvoval tudi oče pokojnega Danila Mladovana, ki je tako preživel dva dni z onimi, ki so bili njegovemu sinu najboljši prijatelji in tovariši.

P-zio

Tehnični rezultati:

Skedenj I. - Rade Pregarc: Bajec - Rudolf 10-21, 20-22 (0:2). Merlak - Živic 21-12, 21-13, (2:0), Germani - Klun 20-22, 19-21 (0:2). Sosič - Cesarec 17-21, 21-13, 21-18 (2:1), Merlak-Bajec - Rudolf-Živic 13-21, 9-21 (0:2). **3:2 za Skedenj I.**

Skedenj II. - Rade Pregarc: Strajn - Rudolf 16-21, 11-21 (0:2). Berginc - Živic 10-21, 13-21 (0:2), Patrizio - Klun 21-10, 21-15 (2:0), Hrevatin - Cesarec 21-10, 9-21, 13-21 (1:2). Patrizio-Strajn - Rudolf-Živic 13-21, 9-21 (0:2). **4:1 za Rade Pregarc.**

Skedenj I. - Skedenj II.: Bajec - Strajn 21-13, 21-10 (2:0), Merlak - Berginc 21-18, 21-17 (2:0), Germani Patrizio 11-21, 21-17, 17-21 (1:2), Sosič - Hrevatin 21-8, 21-16 (2:0). Merlek-Bajec - Patrizio-Strajn 21-10, 22-20 (2:0) **4:1 za Skedenj I.**

Skedenj I. - Vrba: Bajec - Mozetič 21-12, 21-8 (2:0), Merlak - Brumat 21-17, 21-16 (2:0), Germani - Kuzmin 19-21, 21-13 21-8 (2:1), Sosič - Tomšič 21-9, 21-18 (2:0), Bajec-Merlak - Mozetič-Brumat 21-16 21-14 (2:0) **5:0 za Skedenj I.**

Skedenj II. - Vrba: Strajn - Mozetič 16-21, 13-21 (0:2), Berginc - Brumat 21-19, 20-22, 19-21 (1:2). Patrizio - Kuzmin 21-9, 21-14 (2:0), Hrevatin Tomšič 11-21, 8-21 (0:2) Patrizio-Strajn - Mozetič-Brumat 8-21, 17-21 (0:2). **4:1 za Vrbo.**

R. Pregarc - Vrba: Rudolf - Mozetič 21-18 21-4 (2:0) Živic Brumat 21-10, 21-[illegible], (2:0). Klun - Kuzmin 21-13, 21-15 (2:0). Cesarec - Tomšič 21-14, 21-13 (2:0). Rudolf-Živic - Mozetič-Brumat 21-8, 13-21, 15-21 (1:2). **4:1 za R. Pregarc.**

VRSTNI RED: Skedenj I. 11 točk, R. Pregarc 11, Vrba 5, Skedenj II. 3.

Dodatno srečanje:

Skedenj I. - Rade Pregarc: Bajec - Rudolf 17-21, 14-21 (0:2), Germani - Klun 21-16, 21-10 (2:0) Sosič - Cesarec 22-20, 21-16 (2:0), Bajec-Merlak - Rudolf-Živic 22-24, 21-15, 21-19 (2:1)

Italijanski nogometni pokal 1958

Tudi Juventus, Padova in Bologna kvalificirani za finalno tekmovanje

Rezervno moštvo Triestine premagalo kombinirano enajstorico Udinese z 1:0

Z nedeljskimi tekmami se je zaključil kvalifikacijski del nogometnega tekmovanja za italijanski pokal 1958. K petim že znanim finalistom Sampdorii, Milanu, Marzottu, Fiorentini in Laziu so se pridružili še Juventus, Padova in Bologna, tako da je sedaj finalna skupina dokončno formirana.

Med kvalificiranimi je sedem članov I lige in en sam član B lige — Marzotto, ki je v svoji skupini izločil Triestino, Udinese in Sarom Revenno.

Zadnje tekme niso glede kvalifikacij prinesle nobenega presenečenja. Juventus je kot je bilo pričakovati — premagal Torino z 2:1, potem ko se je prvi polčas zaključil z vodstvom Torina z golom, ki ga je dosegel Petris. V prvi minuti drugega polčasa je izenačil Boniperti, zmagoviti gol za Juventus pa je dosegel v 40' Montico iz 11-metrovke.

V moštvu Torina sta poleg Petrisa igrala tudi bivša člana Triestine Mazzero in Varglien, Juventus pa je nastopil s svojo standardno postavo.

V odločilni tekmi skupine D je Padova premagala Brescio s 3:1, v odločilni tekmi skupine F pa je Bologna premagala Modeno na njenem terenu s 3:1 kar ji je zagotovilo prvo mesto v skupini, ne glede na to, da je Reggiana visoko porazila Spalo (5:2).

* * *

Tekma med starima rivaloma Udinese in Triestino se je zaključila z nepričakovano zmago Triestine s tesnim rezultatom 1:0. Ob splošnem nezanimanju gledalcev (250) in izredni vročini (39 stopinj v senci) sta obe enajstorici igrali mlačno in le od časa do časa sta z lepimi potezami posameznikov nekoliko razgibali splošno monotonost. Tržaška enajstorica je bila bolj sveža in njeni napadi so bili v zaključnih fazah bolj nevarni kot pa napadi domačinov, ki kljub vključitvi nekaterih titularcev niso mogli preprečiti poraza, ki bi lahko bil tudi večji. Pri Triestini se je odlikoval mladi Del Negro na krilu, ki mnogo obeta. Škoda da v ostalih napadalcih ni imel sebi doraslih soigralcev. Trinca je bil dokaj nevaren, vendar pa neprecizen. Attilli je bil za spoznanje boljši kot v zadnjih tekmah. V krilski vrsti je bil konstanten Degrassi, Petagna pa zelo koristen tako v defenzivnih kot v ofenzivnih akcijah. Branilci razen Rumicha so bili nezanesljivi.

Domačini so odpovedali predvsem v napadu, kjer sta si titularca Fontanesi in Sassi zaman prizadevala, da bi povezala vrste. Mnogo obetajoči Birtig se je izčrpal že v prvih minutah, prav tako stari Manente in njegov namestnik Medeot in celo izkušeni Pantaleoni je nizal napako za napako.

SKUPINA A							
Juventus	6	5	1	0	16	6	11
Torino	6	3	1	2	13	6	7
Biellese	6	1	1	4	9	14	3
Pro Vercelli	6	1	1	4	4	16	3
SKUPINA B							
Sampdoria	6	5	0	1	17	6	10
Genoa	6	4	1	1	16	8	9
Allessandria	6	1	1	4	11	15	3
Vigevano	6	1	0	5	9	24	2
SKUPINA C							
Milan	6	5	1	0	18	5	11
Inter	6	3	1	2	14	9	7
Simmenthal	6	2	0	4	11	11	4
Como	6	1	0	5	3	21	2
SKUPINA D							
Padova	6	4	0	2	13	9	8
L. R. Vicenza	6	2	2	2	5	4	6
Brescia	6	2	2	2	6	10	6
Venezia	6	1	2	3	9	10	4
SKUPINA E							
Marzotto	6	5	0	1	12	5	10
Triestina	6	3	1	2	10	8	7
Udinese	6	2	1	3	7	6	5
Sarom Rav.	6	1	0	5	6	16	2
SKUPINA F							
Bologna	6	4	1	1	14	11	9
Reggiana	6	3	2	1	11	8	8
Spal	6	3	0	3	19	13	6
Modena	6	0	1	5	6	18	1
SKUPINA G							
Fiorentina	6	6	0	0	18	12	12
Siena	6	3	0	3	8	9	6
Prato	6	2	0	4	8	77	4
Carbosarda	6	1	0	5	5	16	2
SKUPINA H							
Lazio	6	4	2	0	18	7	10
Roma	6	3	1	2	10	8	7
Palermo	6	2	1	3	13	15	5
Napoli	6	1	0	5	7	18	2

Zmagoviti gol je dosegel Del Negro že v 13' prvega polčasa po kombinaciji med Trinco in Puio. V 23' je Fontanesi dosegel korner, ki ga je Rumich odvrnil z boksanjem. V 25' je Cudicini v dvojni paradi zaustavil strel Puie. V 27' je Fontanesi dvakrat zaposlil Rumicha, ki je obakrat posredoval s pestjo. V 29' zopet korner za domače. Po obojestranskih akcijah je v 38' dosegel gol Manente, ki ga pa sodnik ni priznal zaradi dozdevnega prekrška nad Rumichem.

V drugem polčasu je v 5' Rumich zaustavil strel Pantaleonija. Minuto pozneje je po predložku s kazenskega strela poslal Puia žogo za las čez prečko. V 28' je Mercuza nepravilno zaustavil napad Minta in Fontanesija. Strel z roba kazenskega prostora je Vaccari poslal Rumichu naravnost v naročje. V 36' bi lahko Triestina povečala vodstvo. Gon je zgrešil predložek Cudiciniju. Na žogo se je vrgel Trinca, ki je zaradi takojšnje intervencije Cudicinija streljal mimo droga. V zadnjih minutah je Udinese zaman pritiskila.

Triestina: Rumich; Vascotto, Costelli; Petagna, Mercuza, Degrassi; Attilli, Puia, Trinca, Del Negro, Ceppa.

Udinese: Cudinici; Vaccari, Del Piero; Benedetti, Gon, Sassi; Fontanesi, Pantaleoni, Birtig, Manente (Medeot), Minto.

* * *

Rezultati 6. kola: skup. A: Juventus - *Torino 2:1, *Biellese - Pro Vercelli 4:1; **skup. B:** *Genoa - Sampdoria 2:0, *Vigevano - Alessandria 5:1; **skup. C:** *Milan - Simmenthal 1:0, Inter - *Como 3:0; **skup. D:** *Padova - Brescia 3:1, Lanerossi - *Venezia 2:0; **skup. E:** Triestina - *Udinese 1:0, Marzotto - *Ravenna 4:0; **skup. F:** Bologna - *Modena 3:1, *Reggiana - Spai 5:2; **skup. G:** *Fiorentina - Prato 4:0, Siena - *Carbosarda 2:0; **skup. H:** *Lazio - Roma 1:1, *Palermo - Napoli 5:1.

ŠAH

Vodi SZ z 9 točkami

VARNA, 14. — Danes je bil v okviru študentovske šahovske olimpiade prost dan. Odigrali so samo prekinjene partije, tako da so končni rezultati posameznih srečanj naslednji:

ZDA-Madžarska 1:3, Bolgarija-SZ 1,5:2,5, SZ-Jugoslavija 3:1, Vzh. Nemčija-ZDA 2,5:1,5, Madžarska - Bolgarija 1,5:2,5, ČSR-Argentina 2,5:1,5.

Stanje po tretjem kolu: SZ 9, Bolgarija 7, Argentina 6, Jugoslavija 5,5, Vzh. Nemčija, Madžarska in ZDA 5, ČSR 4,5.

NOGOMET

FLORENCA, 14. — Med predsednikoma Fiorentine in Torina je bil dosežen načelni sporazum za odstop Petrisa in Castellettija Fiorentini, katera bo odstopila Torinu v dvolastništvu srednjega napadalca Virgilija. Sporazum bo izpopolnjen jutri.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

VLADIMIR BARTOL — 127.

ALAMUT

«Kaj misliš s temi besedami?»

«Moštvo, ki ume upravljati stroje za oblego, je pobegnilo. Čemu bi še sedeli okrog utrdbe?»

Arslan Taš se je vidno oddahnil. Bolj iz dolžnosti je zakričal:

«Ti mi torej svetuješ sramoten pobeg?»

«Ne, Tvoja Svetlost. Samo položaj se je z vezirjevo smrtjo bistveno izpremenil. Počakati moramo, kaj bosta ukazala sultan in novi vezir.»

«To je nekaj drugega.»

Sklical je častniški zbor. Večina je bila za umik. Moštvo je bilo proti vojni z izmailci.

«Prav,» je dejal. «Dvignejo naj se šotori in vsa vojska naj se v največji tišini pripravi za odhod.»

Prihodnje jutro je sonce posijalo na pusto in prazno planoto. Samo steptana tla in nešteta pogorišča tabornih ognjev so pričala, da je šotorila tam še prejšnji dan številna vojska.

* * *

Ibn Vakas je bil po svojih posredovalcih takoj izvedel novico o smrti velikega vezirja.

«Izmailec je umoril velikega vezirja sredi njegovega lastnega taborišča! Sultanova vojska pred Alamutom je v razsulu!»

V trenutku je ta glas preletel celo trdnjavo. Ibn Vakas je sporočil vest Abu Aliju. Ta je poiskal Buzruk Umida.

«Ibn Tahir je izvršil ukaz. Nizam al Mulk je mrtev!»

Šla sta k Hasanu, da ga obvestita.

Odkar je bil vrhovni poglavar izvedel, da si je bila Mirjam v kopalnici prerezala žile na zapestju. se je bil še bolj potegnil v svojo samoto. Njegov stroj je pač deloval po njegovi zamisli, toda poleg tega je s svojimi klešćami grabil tudi po tistih, ki jim ni bil namenjen. Prva žrtev je potegnila za seboj drugo, ta tretjo. Čutil je, da ga nima več popolnoma v oblasti, da sega že preko in mimo njega in da ugonablja tudi tiste, ki so mu bili dragi in ki jih je potreboval.

Tu je stal zdaj, samoten in strašen celo svojim lastnim ljudem. Mirjamin samomor je čutil kot odpad poslednjega človeka, ki se mu je mogel dajati tak, kakršen je bil. Ko bi imel zdaj pri sebi Omarja Hajama! Kako bi neki on sodil o njegovih dejanjih? Gotovo, odobraval jih ne bi, toda razumel bi jih. Prav to pa je potrebnejše od prvega.

Velika daija sta stopila v njegovo sobo. Iz njunega svečanega nastopa je zaslutil, da mu prinašata važne vesti.

«Emirova vojska beži čez drn in strn. Tvoj izmailec je usmrtil velikega vezirja.»

Hasan se je zdrznil. Prvega od trojice, ki so se bili v mladosti zaobljubili, ni bilo več. Pot mu je bila zdaj prosta.

«Vendar,» je zašepetal. «Smrt tega šejtana je začetek sreče.»

Vsi trije so nekaj časa molčali. Potem je vprašal:

«Ali ste kaj slišali, kaj je z onim, ki je izvršil?»

Buzruk Umid je skomizgnil z rameni.

«Slišali nismo. Pa kakšna možnost bi se bila razen ene?»

Hasan ju je pogledal v oči, da bi čital njune misli. Abu Alijev obraz je izražal vdanost in zaupanje. Buzruk Umidov priznavanje, skoraj občudovanje.

Oddahnil se je.

«Razglasita izmailcem, da naj časte od danes naprej Ibn Tahirja kot našega najodličnejšega mučenca. Poleg njegovega naj v svojih molitvah imenujejo tudi Sulejmanovo in Jusufovo ime. To je moj ukaz. Naša pot pojde odslej nevzdržno navzgor. Vse oblegane trdnjave bodo osvobojene. Sél mora na mestu v Zur Gumbadan. Husein Alkeini mora biti maščevan. Takoj, ko se bo umaknil Kizil Sarik izpred utrdbe, naj pošljejo mojega sina s karavano sém, na Alamut.»

Odslovil ju je, sam pa je šel na vrh stolpa, od koder je sledil odhodu emirovih čet.

Prihodnje jutro so poleteli sli proti vsem izmailskim utrdbam. Ibn Vakas je prejel nalogo, da vzpostavi stik z Rudbarjem.

Ko se je že nagibal dan proti večeru, je prihitel Abu Ali ves zasopel k vrhovnemu poglavarju.

«Nekaj nepojmljivega se je zgodilo,» je dejal že od daleč. «Ibn Tahir se je vrnil na grad.»

* * *

Tista noč po napadu na velikega vezirja je bila za Ibn Tahirja najstrašnejša v njegovem življenju. Ves pobit in raztolčen, zvezan na rokah in nogah je ležal priklenjen ob osrednjem stebru šotora. Obupne misli so glodale v njem. Zdelo se mu je, da sliši krohotajoče roganje alamutskega starca. Kako je mogel biti tako zaslepljen, da ni od vsega začetka spregledal prevare? Alah, Alah! Kje si je mogel misliti, da more biti verski poglavar, o katerem so vsi njegovi verovali, da služi pravici in resnici, tako podel slepar! Tako hladnokrven, premišljen goljuf! In Mirjam, to bitje angelske lepote — njegova pomočnica, še desetkrat bolj zavržena od njega, ker se je v svoje podle namene posluževala tako vzvišenega čustva, kot je ljubezen. O, kako brezmejno jo je zdaj zaničeval!

V neskončnost se je vlekla noč. Skeleča bolečina ni hotela ponehati, spanec ni hotel priti. Ali je bila Mirjam ljubica groznega starca? Ali sta se skupaj smejala njegovi otročji lahkovernosti? On pa, Ibn Tahir, je pisal takrat pesmi zanjo! Sanjaril je o njej, po njej hrepenel in umiral. In ves ta čas se je nemara podli starec igral z njo, pasel ob njej svojo pohoto, se naslajal ob vinu in ob njenih čarih, pri tem pa pošiljal v smrt one, ki so verovali vanj, ki so ga spoštovali in ljubili. Alah, Alah, kako strašno je bilo razodetje!

Toda kako je vendar vse to mogoče? Ali ni nad nami nikogar, ki bi kaznoval tak zločin? Nikogar, ki bi stavil mejo takemu gnusnemu početju?

Mirjam — vlačuga! Ta misel je bila od vseh najbolj neznosna. Vsa njena lepota, ves njen um, vsa njena milina samo slepilo za bedaka, kakršen je bil on! Take sramote ne sme preživeti. Zato mora na Alamut. da obračuna s starcem. Moril je, zato je tudi sam zaslužil smrt. Česa naj se boji?

Ah — in vendar! Ali ni bila Mirjamina lepota najslajši čudež? Kako silen plamen je bila zanetila v njem! Sprožila je v njem sto še neznanih moči. In zdaj — končno, spoznanje. O, ko bi jo mogel še enkrat stisniti v svoj objem! V sladkosti jo streti, zadaviti jo! — —

Prihodnji dan so mu sporočili, da je veliki vezir umrl. Na Alamut ga še niso poslali. Čakali so, kaj bo ukrenil sultan. — —

Sultan Malek šah, ki je bil že sredi poti proti Bagdadu, je takoj prekinil svoje potovanje, ko je slišal, da je bil Nizam al Mulk umorjen. Čez dva dni je bil že spet v Nehavendu.

Na mogočnem odru pod nebesno modrim baldahinom, sredi neštetih praporov, vencev in odlikovanj, je ležalo vezirjevo truplo, odišavljeno, maziljeno in začasno balzamirano ter odeto v škrlat in pokrito s krasnim turbanom. Črna čepica in tul s tinto in peresom, znamenji njegove vezirske časti, sta bila postavljena k njegovim nogam. Voščeni obraz, obdan od lepe bele brade, je izražal plemenitost in dostojanstven mir.

(Nadaljevanje sledi)